Український християнський часопис

МІСІОНАР

Рік видання 1897 №5(127) травень 2003

РЕДАКЦІЯ ЧАСОПИСУ "МІСІОНАР" ПРОПОНУЄ:

"Календар "Місіонаря": релігійний записник на 2003 рік. – 384 с., кольор. ілюстр., оправа тверда.

Це видання книжкового формату, яке було започатковане отцями Василіянами у 1901 році, видавалося до приходу більшовиків у Галичину і стало дуже популярним серед широкого кола духовенства і вірних УГКЦ.

Цього року редакція "Місіонаря" відродила це видання у формі релігійного записника, яке сприятиме духовному зросту тих, хто ним користатиметься. У першому відродженому випуску "Календаря "Місіонаря" ви знайдете, крім церковної календарної частини, кольорові ілюстрації 12 Богородичних чудотворних ікон із історичними довідками, розважання над Євангелієм на кожну неділю, а на кожний день року – вказівки на біблійні читання на св. Літургії та короткий життєпис святих. У цьому нотатнику ви зможете записувати не тільки свої щоденні справи, але і духовні роздуми.

Це багатогранне релігійне видання адресоване широкому колу читачів, передовсім духовенству і катехитам, які можуть практично його застосувати у своїй щоденній духовній праці.

НОВІ КНИГИ ВИДАВНИЦТВА "СВІЧАДО":

Іштван Іванчо. Воскресення: серія "Ікона та Літургія". – 56 с.

Автор запрошує читача заглибитися в таїнственну суть Христового Воскресіння через віднайдення єдності богослужбового слова і слова-символу ікони. У додатку вміщено кондак Пасхи і "Огласительне слово Йоана Золотоустого".

Молитовник "Ангел Хоронитель". – 96 с.

Він стане чудовим дарунком для дітей віком 5-9 років. Кольорові ілюстрації та короткі тлумачення допоможуть дитині краще розуміти св. Літургію і стати активним учасником усього, що відбувається у церкві.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 2003 РІК:

християнський часопис **"Місіонар"** і ви матимете добре джерело для духовного зросту!

Передплатний індекс – 23959

Вартість передплати:

на 1 місяць – 1 грн. 78 коп., на 3 місяці – 5 грн. 06 коп.,
на 6 місяців – 9 грн. 52 коп.

суспільно-релігійну газету **"Арка"** і ви будете поінформовані про найважливіші події з життя Церкви в Україні та світі, довідаєтеся про актуальні питання суспільного і церковного життя тощо.

Передплатний індекс – 23233

Вартість передплати:

на 1 місяць – 1 грн., на 3 місяці – 3 грн., на 6 місяців – 6 грн.

Христос Воскрес!

Травень місяць ми звикли називати найпрекраснішим місяцем у році, бо в ньому ми вшановуємо найбільш милих нам осіб на світі – нашу Небесну Матір, Пресвяту Богородицю, а також наших рідних матерів.

Краще пізнати і гідніше вшанувати Пресвяту Богородицю допоможуть нам статті про Богоматеринство Діви Марії та марійський іконопис. Стаття гімназиста Михайла Голяка присвячена Дню матері. Поетичним словом вшанувала усіх матерів Євгенія Лещук у вірші "Мамині руки".

Цілий цей місяць триває ще великодній час, тому всім вам, дорогі читачі, буде корисною змістовна стаття о. Корнилія Яремака, ЧСВВ про літургійний вимір пасхального періоду. У рубриці "З життя Церкви" довідаємося про номінації нових єпископів УГКЦ і РКЦ та презентацію "Катехизму Католицької Церкви".

До Року родини подаємо два матеріали – про св. Тайну Подружжя у Старому Завіті, а також про засади щасливої християнської родини, подані д-ром медицини з Хорватії Антуном Лісецом. Богословська стаття про п'ятий артикул "Символу віри" спонукатиме до роздумів над воскресінням Господа нашого Ісуса Христа.

Цього року Україна вшановує пам'ять багатомільйонних жертв одного з найжорстокіших злочинів комуністичного режиму – голодомору 1932-1933 років. На цю тему ми пропонуємо обширну статтю. Про т. зв. третій голодомор в Україні у 1947 році мова йде в розповіді о. Мелетія Батога, ЧСВВ. Читайте також оповідання о. Софрона Попадюка, ЧСВВ про сповідь одного дідуся.

Князь Володимир Мономах увійшов в історію України-Русі не тільки як здібний державник, а й як своєрідний письменник, і про це читайте у цікавій статті Віри Арів. Доступні усім засоби на шляху до досконалості подає нам о. Миколай Коробій, ЧСВВ. Християнин повинен бути освіченою людиною – така провідна думка статті члена нашої редколегії о. Василя Зінька, ЧСВВ.

У рубриці "Запитуйте-відповідаємо" порушено дві теми, які цікавлять наших читачів. Історична рубрика "Постаті УГКЦ" містить короткий нарис про греко-католицького священика Василя Рудка.

Дітям і молоді даруємо цікаву розповідь про дівчинку Оленку, яка перемогла пристрасть жадібності.

Усіх читачів зі Львова та Львівської області закликаємо гідно відпровадити з архикатедрального собору св. Юра копію Туринської плащаниці, яку ввечері 2 травня цього року буде урочисто перенесено на Львівський залізничний вокзал. Усіх киян закликаємо гідно її зустріти 3 травня о 7 годині ранку на головному залізничному вокзалі та процесійно провести до Святоволодимирівського собору УПЦ КП.

Копія Туринської плащаниці перебуватиме у цьому соборі до 11 травня, а опісля її буде перенесено до греко-католицького храму св. Василія Великого (вул. Вознесенський узвіз, 7), де вона перебуватиме два місяці.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

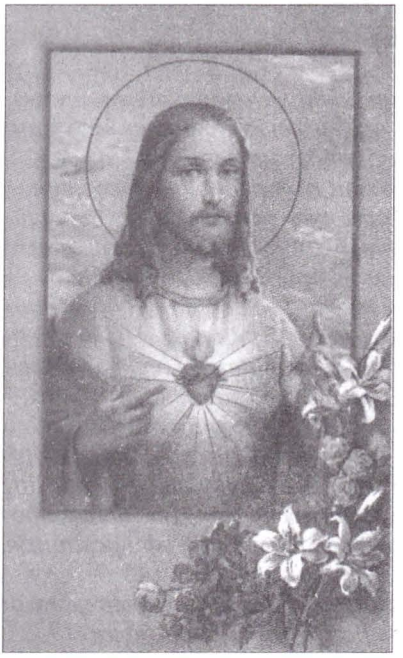

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ:

(Поблагословлені Святішим Отцем)

Загальний: ЩОБ УБОГІ ДІТИ І ТІ, ЩО НАМАГАЮТЬСЯ ПОЛЕГШИТИ ЇХНІ ТЕРПІННЯ, ВІДЧУЛИ ПОСТІЙНУ І МОГУТНЮ ПІДТРИМКУ Й ОПІКУ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, МАТЕРІ ЖИТТЯ.

Багато дітей у цілому світі відчувають матеріальні нестатки. Чимало з них не мають відповідного одягу і взуття, тиняються вулицями міст, жебракують, не отримують належної освіти. Переважно такі діти походять із неблагополучних сімей, де батьки вживають алкоголь чи наркотики, або взагалі не мають батьків, тобто є сиротами.

У державі існують такі установи, де убогі діти можуть здобути відповідну освіту і виховання. Однак часто вихователі, які працюють у таких закладах, не відчувають належної підтримки з боку суспільства, держави і навіть віруючих

людей. Часто їхня нелегка праця у вихованні й навчанні убогих дітей неналежно пошанована і винагороджена.

Віруючі вихователі намагаються прищепити своїм вихованцям любов до Бога і Пресвятої Богородиці, як їхньої доброї Матері, котра опікується ними. Святіший Отець наголошує, що Пречиста Діва Марія є Матір'ю життя і закликає нас молитися за те, щоб убогі діти відчули її могутню й постійну підтримку та опіку. Наведемо один із останніх похвальних прикладів опіки Матері Божої убогими дітьми через добрих людей. Одна не дуже багата, але побожна християнська родина цього року на свято Благовіщення подарувала усім дівчаткам одного з сиротинців Львівщини взуття однакового кольору.

Молімося за те, щоб якнайбільше християн відчули свою відповідальність за матеріальну і духовну підтримку убогих дітей і їхніх вихователів, засвідчуючи таким чином, що Пресвята Богородиця не забуває про них і постійно ними опікується.

Місійний: ЩОБ ДУХ СВЯТИЙ ВІДНОВИВ МІСІОНЕРСЬКИЙ ЗАПАЛ У ПОМІСНИХ ЦЕРКВАХ ЦІЛОГО АЗІЙСЬКОГО КОНТИНЕНТУ.

Азія – це великий континент, який простягається від східних берегів Середземного моря аж до Японії включно. Тут проживає у процентному відношенні найменше християн земної кулі. Хоча католиків у Азії є небагато, однак, у кожній державі діє конференція єпископів (тобто синод), що творить помісну Церкву. На азійському континенті кількість помісних Церков тотожна кількості держав.

Місіонерський запал у державах цього континенту значно розвинувся у 16 ст., коли сюди вперше приїхали проповідувати Христову науку отці Єзуїти (ченці Чину Товариства Ісусового). Одним з найславніших місіонерів Азії є св. Франциск Ксаверій, який проповідував слово Боже у багатьох країнах, навіть у далекій Японії.

Однак через якийсь час Католицьку Церкву на азійському континенті почали переслідувати представники офіційних релігій – індуїсти, конфуціани та мусульмани. Помісні Церкви Азії славляться великою кількістю мучеників за християнську віру. З другої половини 20 ст. і до сьогодні завдяки екуменічному рухові створено кращі умови для відновлення і ширення Христової віри, а також розвитку помісних Церков.

Оскільки Дух Святий є промотором місійного руху чи радше поступальною силою у розвитку Церкви, Святіший Отець закликає нас цього місяця молитися за те, щоб Святий Дух відновив місіонерський запал, який насильно був погашений ще у 16 ст.

Місцевий: ЩОБ ДІТИ І МОЛОДЬ У НАШИХ РОДИНАХ МАЛИ МОЖЛИВІСТЬ ПІЗНАТИ ХРИСТОВУ НАУКУ НА ПРАКТИЦІ.

У багатьох школах нашої держави, зокрема у Західній Україні, проводяться уроки християнської етики. Школярі різного віку мають змогу отримати теоретичні знання, які необхідно втілити на практиці як вдома, так і у церкві. У цьому їм повинні допомагати як рідні, так і хресні батьки.

Оскільки на уроках християнської етики вчителі не мають можливості багатогранно і у повноті викласти християнську науку, то дуже цінним для нашого суспільства є діяльність недільних шкіл при парафіях, де шкільна молодь має нагоду глибше почерпнути з джерела Євангелія. Таким чином молодь братиме активнішу участь у парафіяльному житті, зокрема часто приступаючи до св. Тайн Сповіді й Причастя.

Цього року наша Церква відзначає Рік родини. Молімося за те, аби християнська родина в Україні стала колискою духовного відродження і усвідомлення учнівською та студентською молоддю християнських засад. Молімося також за те, щоб спільна діяльність школи, родини і Церкви в галузі релігійного виховання дітей та молоді стала більш успішною.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ТРАВЕНЬ – СВ. ПАХОМІЙ, 28 (15)

Св. Пахомій Великий народився 292 року в поганській родині у Тебаїді Горішній. Маючи 20 років, він став римським вояком. Невдовзі Пахомій прийняв св. Хрещення і пішов у пустелю, де вів надзвичайно суворе життя. У безлюдній пустелі Табенна, що над Нілом, він збудував шість монастирів та церкву для вбогих пастухів. Під його проводом у різних монастирях перебувало сім тисяч ченців.

Пахомія можна вважати основоположником спільного чернечого життя в різних монастирях, де усі монахи жили під проводом настоятеля-протоархимандрита. Він написав монаший устав і правило для ченців. Пахомій сміливо обороняв Христову віру від єретиків і мав дар передбачування й зцілення. Закінчив своє праведне життя 346 року.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ:

Загальний: ЩОБ ДЕРЖАВНІ МУЖІ ЦІЛОГО СВІТУ, НАТХНЕННІ СВ. ЄВАНГЕЛІЄМ ТА СУСПІЛЬНИМ УЧЕННЯМ ЦЕРКВИ, ЗАХИЩАЛИ Й СПРИЯЛИ ПОШАНІ ГІДНОСТІ ЛЮДИНИ У БУДЬ-ЯКИХ ОБСТАВИНАХ.

Місійний: ЩОБ ХРИСТИЯНИ ІНДІЇ, БАГАТІ РІЗНОМАНІТНІСТЮ СВОЇХ ТРАДИЦІЙ І КУЛЬТУР, ДАВАЛИ СВІДЧЕННЯ ЄДНОСТІ, ВЗАЄМНОГО ПОРОЗУМІННЯ І ДРУЖНЬОГО СПІВЖИТТЯ.

Місцевий: ЩОБ ПОКИНЕНІ, БЕЗПРИТУЛЬНІ ТА ОБЕЗПРАВЛЕНІ ДІТИ ВІДЧУЛИ ТЕПЛО ЛЮБОВІ БОГА І ЛЮДЕЙ.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЧЕРВЕНЬ – БЛ. СВЩМЧ. ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ, 27 (14)

ДОПОМОЖІМО ПОТЕРПІЛІЙ!

Практикуюча християнка Анна Голод була важко поранена в автокатастрофі у Львові біля каплиці на Високому Замку. Вона потребує нашої допомоги для довготривалого лікування. Численні вірні здали свою кров на врятування її життя, а свою фінансову допомогу можуть перерахувати на поточний рахунок "Редакції часопису "Місіонар": *ЗКПО 31978136, Р/р 26002301366901, МФО 325105, філія "Залізничне відділення Промінвестбанку в м. Львові" (з приміткою "для Анни Голод").*

Нехай Господь винагородить усіх жертводавців, а ми всіх вас просимо про молитву за її швидке видужання і заздалегідь щиро дякуємо.

Редакція часопису

"СЛОВО ЖИТТЯ"

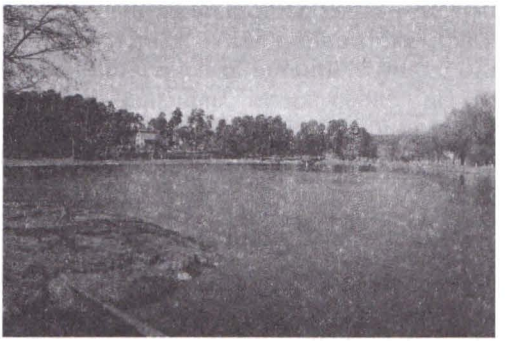

"Я – виноградина правдива, а Мій Отець – виноградар. Кожну в Мені гілку, яка не приносить плоду, відрізує Він. А кожну, яка вроджує плід, Він очищує, аби ще більше плоду давала" (Ів 15, 1-2).

Ісус невдовзі повернеться до Свого Отця. Напередодні Своєї смерті й воскресіння здійснюється притча про зерно пшениці, яке падає в землю, вмирає і приносить плід у вигляді колоска. Ісус виконує Своє спасительне діло: повністю дарує Себе на хресті (зерно пшениці, яке вмирає) і воскресінням дає життя новому людству (колосок, у якому багато зернин). Але Ісус хоче, щоб учні продовжили Його діло: також і вони повинні любити аж до тієї міри, щоб дарувати життя і таким чином народжувати спільноту. Тому, розмовляючи з ними на Тайній вечері, Він порівнює їх до лозин виноградини, які повинні приносити плід.

Але як насправді лоза повинна бути з'єднана з виноградиною? Ісус пояснює, що це означає перебувати у Його любові (пор. Ів 15, 9) і дозволити, щоб Його слова жили у нас (пор. Ів 15, 7), зберігати Його заповіді (пор. Ів 15, 10), передусім заповідь взаємної любові (пор. Ів 15; 12, 17). Під час Тайної вечері Він дав нам Своє тіло і Свою кров. Він, Який є у нас і між нами, буде і надалі приносити плід і сповняти Своє спасительне діло. Але якщо відмовимося від того зв'язку любові, то всохнемо, немов відрізана лозина:

"Кожну в Мені гілку, яка не приносить плоду, (Отець Мій) відрізує".

Ця рішуча дія Отця обов'язково викликає у нас страх Божий. Не можемо зловживати Його любов'ю. Бог є люблячим, але також і справедливим. Він відрізує тільки у тому випадку, коли лоза вже зів'яла, засудивши сама себе на смерть: не схотівши тягнути життєві соки і не приносячи плоду. Можна легко помилитися і думати, що приносити плід – це означає бути дуже активним, організовувати великі справи, бути дуже зайнятим..., забуваючи в той же час про важливе: з'єднатися з Ісусом, жити у Його благодаті або принаймні згідно зі своїм сумлінням. У такому випадку Отець відрізує гілку, бо в ній вже більше немає життя, хоча виглядало інакше.

Отож, чи це означає, що вже немає жодної надії? Виноградник Господній є справді таїнственний, і Бог знає також, як прищепити відрізану гілку до виноградини: завжди можна навернутися і розпочати наново своє життя.

"А кожну, яка вроджує плід, (Отець Мій) очищує, аби ще більше плоду давала".

Як пізнати, що ми приносимо плід? Немає такої людини, яка не мала би спокус або випробувань: вони є виявом любові Божої, яка очищає нашу діяльність і сприяє тому, щоб приносити плід, подібно тому, як родять рясним плодом фруктові дерева завдяки їхньому щепленню. Ось вони – засоби очищення: болі тіла і душі, недуги, спокуси, сумніви, відчуття покинутості Богом і т. п., які нагадують більше про смерть, ніж про життя.

Чому? Чи не тому, що Бог бажає смерті? Ні, Бог любить життя, але життя у повноті, плідне, яке ми, незважаючи на наше прагнення добра і миру, ніколи б не могли собі уявити. Власне задля цього Він очищає:

"Я – виноградина правдива, а Мій Отець – виноградар. Кожну в Мені гілку, яка не приносить плоду, відрізує Він. А кожну, яка вроджує плід, Він очищує, аби ще більше плоду давала".

Це "слово життя" запевняє нас, що випробування і труднощі ніколи не мають змісту самі в собі. Вони приходять, щоби ми могли приносити "більше плоду". Плід – це не тільки апостольська плідність або здатність розбудити віру і збудувати християнську спільноту. Ісус вказує нам також на інші плоди. Обіцяє нам, якщо залишимося у Його любові і Його слова перебуватимуть у нас, зможемо просити те, що бажаємо, і нам буде дано (пор. Ів 15; 7, 16), прославимо Отця (пор. Ів 15, 8) і матимемо повноту радості (пор. Ів 15, 11).

Направду варто довіритися у руки Отця і дозволити Йому нас обробляти і обтесувати.

К'яра ЛЮБІХ

Переклад з італійської мови о. Йосафата Воротняка, ЧСВВ

НАМ ПИШУТЬ

"НЕХАЙ ПРИЙДЕ НА НАС МИЛІСТЬ ТВОЯ..."

Ірина зі с. Хижа на Закарпатті дякує небесним заступникам за успішне складення вступних іспитів. Михайлина Хомин з м. Керч у Криму вдячна св. Юді Тадею за заступництво: її син успішно склав іспити.

Ірина і Марія зі с. Долобів Самбірського р-ну, а також Надія з м. Сокаля на Львівщині також дякують цьому святому апостолові за те, що вони успішно вступили і склали зимову сесію у вищих навчальних закладах.

КОЛЕҐІУМ ім. св. Йосафата
Бучацького монастиря Чесного Хреста Господнього
Чину св. Василія Великого

оголошує набір учнів

у 9-й та 10-й класи на 2003–2004 н.р.

Вступні випробування проводяться **з 8 по 11 липня** з таких предметів:

- співбесіда з християнської етики;
- українська мова (диктант);
- тести з математики, історії, географії, біології, хімії та іноземної мови (англійська або німецька).

Документи приймаються з 23 червня по 5 липня (з 9^{00} до 17^{00} год).

Адреса колеґіуму:

48400, м. Бучач, Тернопільська обл.,
вул. Міцкевича, 19;
тел.: (035-44) 21-549;
факс: (035-44) 22-291.

Дирекція колеґіуму

МАТИ БОЖА І МАТИ НАША

Наука Католицької Церкви про Марію з'ясовує нашу св. віру в Ісуса Христа. Вже з самих початків Церква вірила, що Діва Марія є Богородицею. Це чітко висловлено у Євангелії від Луки, де св. Єлисавета називає Марію "Матір'ю Господа": "Звідкіля мені це, що прийшла до мене Мати Господа мого" (Лк 1, 43).

Коли на початку 5 ст. освічений антіохійський монах Несторій фальшиво навчав, що в Ісусі Христі є дві особи – людська і Божа, і що Марія народила Ісуса лише як людину, а під час хрещення у Йордані він "зодягнувся у Божество", то на Вселенському Соборі в Ефесі 431 року Церква офіційно засудила таке вчення і проголосила догму про Богоматеринство Пречистої Діви Марії, надавши їй титул "Теотокос", тобто Богородиця.

Той, Якого вона зачала як людину від Святого Духа і хто став насправді її Сином за тілом, є правдивим відвічним Сином Отця, другою особою Пресвятої Трійці. Віра Церкви у те, що Пресвята Діва є Богородицею, висловлена у численних церковних богослужіннях. З часів св. Івана Золотоустого на кожній ектенії священик виголошує прохання, яке підтверджує віру Церкви у Богоматеринство Марії: "Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо".

Цю святу правду оспівано також у численних різдвяних колядах, наприклад, "Бог ся раждає, хто ж то може знати, Ісус му ім'я, Марія му Мати". II Ватиканський Собор подає богословський вимір Богоматеринства Марії. Вона є Матір'ю Ісуса не тільки тому, що Йому дала тіло і кров, але також тому, що вона, заглибившись у Його спасительне таїнство, посвятилась повністю особі й ділу Сина свого – Спасителя світу (пор. "Світло народів", 56).

Тому Пресвята Діва Марія є для нас "Матір'ю благодаті". Нашою Матір'ю вона стала з хвилини Благовіщення, коли сказала: "Ось я Господня слугиня: нехай зо мною станеться по твоєму слову!" (Лк 1, 38). Таким чином вона стала новою Євою – Матір'ю життя, духовною Матір'ю усіх нас.

Але Марія стала нашою Матір'ю у наочний для нас спосіб під хрестом, на якому розіп'яли її Сина, нашого Божественного Спасителя. Св. апостол і євангелист Іван ретельно записав одне з останніх слів Ісуса Христа: "Жінко, ось син твій. А тоді й до учня мовить: "Ось матір твоя" (Ів 19, 26-27). Не лише св. апостол Іван, але й всі учні вважали її своєю Матір'ю і це засвідчили тим, що були присутні на її похороні в Єрусалимі. Це яскраво зображено на візантійській іконі Успіння Пресвятої Богородиці.

Зі слів Ісуса Христа, промовлених до св. Івана під хрестом, св. Церква розуміє, що материнство Пресвятої Діви Марії поширюється на всіх дітей Божих. З тих пір воно гарно оспівується у численних церковних богослужіннях і піснях. Мати Божа і Мати наша – найкращий взірець для наслідування на шляху до досконалості усім людям, зокрема матерям, які повинні прагнути наслідувати її у всіх вимірах.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

НОМІНОВАНО ЄПИСКОПА УГКЦ ДЛЯ ЧИКАЗЬКОЇ ЄПАРХІЇ

25 березня 2003 року Папа Іван Павло II номінував єпископом української католицької єпархії св. Миколая у Чикаґо (США) **о. монсиньйора Річарда Семінака**, який служив у Пармській єпархії св. Йосафата.

Новий єпископ народився 3 березня 1942 року в Філадельфії у США. Після закінчення початкової школи та гімназії у 1958 році навчався у Стемфордській малій духовній семінарії св. Василія. Богословську освіту здобув у семінарії св. Йосафата у Вашингтоні. 25 травня 1967 року висвячений на священика. У 1968-1969 роках навчався у Римі, де здобув ступінь бакалавра східного канонічного права. У 1969 році повернувся до США, де ревно виконував душпастирські обов'язки у різних парафіях, а з 1984 року був парохом церкви Пресвятої Трійці у м. Карнеґі аж до номінації на єпископа Чикаґо.

Редакція "Місіонаря" від імені своїх читачів бажає новому єпископові щедрого Божого благословення у виконуванні архипастирського служіння на многії літа!

За повідомленням прес-секретаріату Глави УГКЦ

НОВИЙ ЄПИСКОП РКЦ В УКРАЇНІ

7 квітня 2003 року Святіший Отець Іван Павло II призначив **о. Віталія Скомаровського** єпископом-помічником Київсько-Житомирської дієцезії в Україні.

Новий єпископ-помічник народився 30 березня 1963 року в м. Бердичеві на Житомирщині. Після завершення богословських студій був рукоположений на священика 27 травня 1990 року. З 1991 по 1995 роки виконував обов'язки пароха у м. Суми, а з 1995 року – канцлера дієцезальної курії та пароха катедри у м. Житомирі. У 2000 році призначений віце-ректором, а в 2002 році – ректором Вищої Духовної семінарії у Ворзелі.

Крім української, вільно володіє польською та російською мовами, а також знає англійську та німецьку мови.

За повідомленням Апостольської нунціатури

ПРЕЗЕНТАЦІЯ "КАТЕХИЗМУ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ"

З квітня цього року в дзеркальному залі Львівського національного університету ім. І. Франка відбулася презентація "Катехизму Католицької Церкви", виданого українською мовою наприкінці 2002 року у Львові. Її провадив директор василіянського видавництва о. Корнилій Яремак, ЧСВВ. Блаженніший Любомир кардинал Гузар подякував отцям Василіянам і єпископові-ординарієві Івано-Франківському Кир Софронові Мудрому, ЧСВВ за те, що вийшла така цінна для кожного християнина книга. Видання "Катехизму" фінансово підтримав Святіший Отець, аби кожен греко-католицький та римо-католицький священик отримав її безкоштовно. Слово мали владика Софрон, о. Іван Козовик, який найбільше попрацював над остаточним варіантом "Катехизму".

Презентація завершилася виступом дитячого хору "Херувими" з василіянської церкви св. Онуфрія (Львів).

Ігор МАНДРІВНИЙ

ВЕЛИКОПОСНІ РЕКОЛЕКЦІЇ

Цього року реколекції для вірних голосили 19 отців Василіян і священик Третього Василіянського Чину:

о. Мелетій Батіг, ЧСВВ – с. Керниця Городоцького р-ну на Львівщині;

о. Йосиф Будай, ЧСВВ – катедра Воскресіння ГНІХ у м. Івано-Франківську, с. Бориничі Миколаївського р-ну, с. Запитів Кам'янсько-Бузького р-ну на Львівщині;

о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ – села Чижки-1, Чижки-2 і Лисиничі Пустомитівського р-ну, м. Стрий на Львівщині;

о. Лев Голдейд, ЧСВВ – с. Хоросне Перемишлянського р-ну на Львівщині;

о. Олексій Горобець, ЧСВВ – смт. Добротвір Кам'янсько-Бузького р-ну на Львівщині;

о. Никодим Гуралюк, ЧСВВ – смт. Глибоке Чернівецької обл.;

о. Терентій Довганюк, ЧСВВ – села Кожичі і Зелів Яворівського р-ну на Львівщині, храм Чесного Хреста у м. Бучачі Тернопільської обл.;

о. Василь Зінько, ЧСВВ – с. Малий Березний і смт. Великий Березний на Закарпатті;

о. Дам'ян Кастран, ЧСВВ – с. Колоденці Кам'янсько-Бузького р-ну на Львівщині;

о. Назарій Лех, ЧСВВ – храм св. Андрія у Львові, храм Непорочного Зачаття у м. Чорткові Тернопільської обл.;

о. Теодор Пилявський, ЧСВВ – с. Вижняни Золочівського р-ну на Львівщині;

о. Пантелеймон Саламаха, ЧСВВ – с. Кам'яне Жидачівського р-ну на Львівщині;

о. Климентій Стасів, ЧСВВ – села Струтин і Лука Золочівського р-ну на Львівщині;

о. Макарій Флячок, ЧСВВ – с. Биличі Старосамбірського р-ну на Львівщині;

о. Никифор Донченко, ЧСВВ – села Убині та Якимів Кам'янсько-Бузького р-ну на Львівщині;

о. Симеон Чмола, ЧСВВ – храм св. Йосафата у м. Тернополі;

о. Вінкентій Яніцький, ЧСВВ – храм Святого Духа у м. Львові, церква Пресвятої Євхаристії (м. Львів-Рясне-2), храм св. Володимира у м. Перемишляни на Львівщині;

о. Теодозій Янків, ЧСВВ – храм св. Єлисавети і Ольги у м. Львові;

о. Корнилій Яремак, ЧСВВ – храм св. Василія у м. Києві;

о. Ігор Мушастий Третього ЧСВВ – села Лучин і Голдовичі Жидачівського р-ну, с. Суховоля Городоцького р-ну на Львівщині.

З ДІЯЛЬНОСТІ ВАСИЛІЯНСЬКОГО ФОНДУ ДОПОМОГИ

(Продовження. Початок у чч. 7-12 за 2002 р., чч. 1-4 за 2003 р.)

Закарпатська область:

51. м. Ужгород
52. *Іршавський район:* м. Іршава, с. Імстичево, с. Білки, с. Великий Раковець, с. Кушниця.
53. *Міжгірський район:* с. Негровець.
54. *Виноградівський район:* с. Велика Копаня.
55. *Мукачівський район:* м. Мукачеве.
56. *Рахівський район:* м. Рахів, с. Косівка Поляна, с. Водиця.
57. *Берегівський район:* м. Берегово.
58. *Тячівський район:* с. Тарасівна, с. Лоза.
59. *Хустський район:* м. Хуст.
60. *Великоберезнянський район:* с. Стужниця. *(Далі буде)*

Подав о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

ОДА НАЙДОРОЖЧІЙ

У 1910 році Анна Джервіс із Філадельфії у США започаткувала День матері. В Європі його відзначають після Першої світової війни. В Україні День матері почали святкувати з 1929 року з ініціативи Олени Кисілевської, редактора тижневика "Жіноча доля". Це свято відзначається у другу неділю травня, яке того 1929 року співпало з неділею Мироносиць. Свято матері завжди є і буде великим та особливим, навіть тоді, коли уряд тієї чи іншої країни не буде наголошувати на загальнодержавному значенні цього свята, його винятковості та священності.

У кожної людини є мати. З першої хвилини нашого життя схиляється над нами обличчя матері. В тривозі, з любов'ю і надією дивиться матір на нас, сподівається і прагне щастя для нас. Усім своїм життям, працею і вихованням закладає у нас кращі риси людяності й добра. Немає у світі нічого кращого й Богу милішого, як серце матері, повне любові до своїх дітей.

Скільки би діточок у неї не було, – чи десятком Господь благословив, чи тільки одним одно, – для неї рівні, кожного любить, усіх голубить, за всяким однаково побивається. Дев'ять здоровенькі біля неї, а одно зморщеться, скривиться – вже за ним побивається, тужить, ще й боїться, щоб не занедужало або щоби, – нехай Бог боронить, – ще і не вмерло. Вона їх обмиває, обпирає, обшиває, ніколи ж то не втомиться, і всяка робота для діточок їй не важка. Коли ж з дітей є таке шалапутне, неслухняне, то батько як батько – гримне на такого, поб'є ремінцем, а мати як мати! Вона почне такого пестити, кажучи: "Не роби так, дитино, не ходи туди. Так недобре чинити...".

Мати все своє життя дивиться нам услід, вирядивши нас у люди. Так і стоїть на початку всіх наших доріг, навіть коли ми зникаємо з виду, вона стоїть і дивиться услід нам, сподівається від нас найвищих духовних злетів, бо й в останню хвилину мати думає про те, щоб її дитина жила гідно серед людей і творила добро на землі.

А ще материнські очі... Вони постійно освітлені зсередини м'яким живим сяйвом, вони є наче видимим вираженням її душі. Це погляд, у якому сама щирість, сама доброта.

Дитяча молитва за матір – найбільший скарб, найнатхненнішна хвалебна пісня. Вітання, квіти, дарунки є лише зовнішніми знаками любові та прив'язаності. Листи до матері – найзворушливіші. Сльози матері – найгіркіші. Байдужість до матері – найобурливіша. Любов матері – найщиріша...

Не забудьмо сердечно привітати з Днем матері наших матерів і бабусь – матерів наших батьків. Повірте, що крім нашого доброго слова матерям нічого більше не треба. Молімося, щоби Бог дарував нашим матусям довге і щасливе життя, а ми щоби більше віддали їм свого синівського чи дочірнього тепла.

Михайло ГОЛЯК,
учень 11 класу Дрогобицької гімназії

Від редакції. *Дай, Боже, щоб усі матері на світі були продовженою рукою Господа, Котрий через них дарує нове людське життя, і так виховували своїх дітей, щоб вони стали гідними дітьми Божими і дітьми Марії.*

СВЯТА ТАЙНА ПОДРУЖЖЯ (5)

Цього разу ми поведемо мову про подружжя у Святому Письмі Старого Завіту.

Біблія розпочинається розповіддю про сотворення світу. Чоловік і жінка створені, тобто вони бажані Богом у досконалій рівності як людські особи з одного боку, а з іншого – у їхньому специфічному існуванні як чоловіка і як жінки.

Існування як чоловіка і як жінки – це стан добрий і бажаний Богом. Чоловік і жінка мають високу гідність, яка походить безпосередньо від Бога, їхнього Творця. Чоловік і жінка з однаковою гідністю сотворені на образ і подобу Божу. Своїм існуванням вони відображають мудрість і доброту Творця. Вони сотворені одне для одного і один одного доповнюють. У подружжі Бог єднає чоловіка і жінку так, що вони стають єдиним тілом і можуть передавати людське життя: "Будьте плідні й множтеся і наповняйте землю" (Бут 1, 28).

Передаючи своїм нащадкам людське життя, чоловік і жінка як подружжя і батьки співпрацюють унікальним способом з Творцем. Цю ідеальну картину подружжя навряд чи в будь-якому суспільстві цілковито здійснено. Далеко не всюди пошанована гідність подружжя. У багатьох суспільствах існували полігамія (багатоженство), а в деяких – навіть поліандрія (багатомужество), порок розлучення тощо. У Святому Письмі Старого Завіту знаходимо приклади т. зв. вільної любові, різних збочень, які паплюжили цей ідеальний Божий задум.

Вже на перших сторінках Біблії містяться свідчення про полігамію. Лише праведний Ной був чоловіком однієї жінки. За взірцеве і богобоязне життя дарував йому Господь порятунок від великого потопу. Читаючи Старий Завіт, багато хто з нас, християн, може згіршитися, коли деякі з відомих постатей, у тому числі й Авраам, мали дві жінки. Бували випадки, що одружувалися близькі, кревні родичі й мали дітей; було дозволене розлучення тощо. Проте слід пам'ятати, що цей маленький вибраний народ боровся за своє виживання і тому встановив такі засади, щоб євреї не одружувалися з чужинками, які могли внести каламуть у їхнє богопочитання і віру в єдиного Бога.

У євреїв потомство вважалося благословенням Божим, а бездітність – ганьбою серед людей і карою від Бога. Якщо жінка була неплідною, то чоловікові дозволялося одружуватися з іншою, щоб продовжити свій рід. Існувала засада, згідно з якою чоловік сам вирішував, жити йому зі своєю законною дружиною чи розлучатися і одружуватися з іншою жінкою. Таким чином виявлялася нерівність між чоловіком і жінкою, зокрема щодо відповідальності у випадку подружньої зради (жінку за перелюб могли навіть каменувати, а чоловік у випадку невірності своїй дружині залишався непокараним).

Усі ці для християнської моралі недопустимі засади спростував Ісус Христос, об'явивши первісну волю Отця, що всі люди перед Богом однакові, тобто "немає більше ні чоловіка, ні жінки, а всі в Христі рівні" і що подружжя основується на правдивій взаємній любові.

Отож, Старий Завіт ми не можемо однозначно сприймати як джерело і основу для розуміння подружжя, але натомість маємо дуже гарні його книги, як, наприклад, книги Товита і Пісню пісень, які дуже наближені до християнського світогляду.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

ЗАСАДИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ РОДИНИ

У сучасний час чимало фальшивих пророків, знецінюючи справжні вартості, дуже підступно і організовано пропонують у "привабливій упаковці" неправильний спосіб родинного життя, який ніколи не веде до правдивого щастя. Через всі засоби масової інформації та неморальні конференції у різних навчальних закладах пропонується світогляд, який заперечує життя і руйнує в молодих людей бажання створити справжню сім'ю.

Церква навчає, що кожна людина бажає любити і бути любленою. Власне подружжя, яке благословляє Бог, тобто сім'я, є місцем, де слід проявляти любов і ніжність. Особа, яка відчуває себе любленою і вдома почувається добре, без огляду на свій вік легше переносить матеріальні нестатки та різні стресові ситуації, рідко стає жертвою узалежнення, не схильна ображати інших і навіть краще дотримується правил дорожнього руху. Така людина, навіть коли захворіє, завдяки аурі любові серед членів родини, скоріше видужує. Коли настає хвилина відходу з цього світу, такі люди легше зносять навіть найважчу недугу.

Як, отже, створити щасливу сім'ю? Очевидно, слід цінувати подружжя, шукати Божу допомогу і дотримуватися усього того, чого навчає Католицька Церква, яка є вчителькою віри і моралі. Статистика свідчить, що у тих християнських сім'ях, де чоловік і жінка кожної неділі й у свята беруть участь у Божественній Літургії, а вдома разом щоденно моляться, розлучення відбуваються менше 1%.

На дорозі до правдивого щастя як кожному з подругів, так і усій сім'ї перешкоджає будь-який гріх, з якого випливають шкідливі наслідки для душі, тіла та сімейного співжиття. Найнебезпечніше для розвитку подружжя – це алкоголь, наркотики, шкідлива музика, аморальні кінострічки, фільми жахів, а передусім контрацепція, стерилізація, аборти тощо.

Жінка, яка використовує спіралі, навіть не знає, що чотири або п'ять разів у році могла би стати матір'ю, але ці хитро продумані засоби убивають ембріон людини у перші дні його життя. У подібний спосіб убивають щойно запліднене життя інші контрацептивні препарати. Гормони та інші контрацептиви шкідливо діють на очні нерви жінки, печінку, нирки, прискорюють розвиток атеросклерозу та роблять набагато ймовірнішим інсульт, рак грудей і матки тощо. Спіраль спричиняє виникнення болей і внутрішніх ран статевих органів жінки.

Діти у подружжі, де панує любов, ніколи не є причиною убогості; без дітей всі будемо ще убогішими. Тільки діти, яких любимо і виховуємо по-християнськи, відкривають нам перспективу на краще майбутнє, навіть в економічному вимірі, не тільки для родини, а й для цілого суспільства.

Не можна аж ніяк згодитися з обмеженням у родині одною дитиною чи двома. У цьому криється загроза зникнення народу, який це практикує.

Жодні найкомфортніші помешкання, вілли, дорогі автомобілі та інші багатства не ощасливлять серця подругів більше, ніж усмішка дитяти, яке вони тримають на своїх руках. Нехай кожна християнська родина бере за взірець до наслідування Пресвяту Родину з Назарету!

д-р Антун ЛІСЕЦ

(переклад із хорватської мови Павла Запотічного)

СИМВОЛ ВІРИ (5)

"Вірую в єдиного Господа, Ісуса Христа, Сина Божого, Який воскрес у третій день згідно з Писанням".

Воскресіння Ісуса Христа є найосновнішою правдою нашої св. віри. На основі Святого Письма, зокрема першого послання св. апостола Петра (пор. 3, 18-19), Церква віддавна вірує, що Ісус Христос після Своєї смерті зійшов до аду, тобто у місце, де були затримані душі, щоб звістити їм Добру Новину.

Ця остання стадія Його месіанського післанництва (пор. Фил 2, 10) дала нагоду кожному поколінню поклонитися Йому як Спасителеві, Який зійшов у підземні простори, щоб з них вивести душі праведників і завести їх до неба. Тому на християнському Сході подія Христового воскресіння зображена як зшестя до аду, де Ісус Христос, поламавши його одвірки, виводить старозавітніх праведників, котрі чекали щасливої хвилини – перемоги над смертю. Христос зійшов у глибини смерті, щоб померлі почули голос Сина Божого і, вчувши, ожили (пор. Ів 5, 25). Ісус Христос помер, щоб смертю знищити того, хто мав над нею владу – диявола, і визволити тих, яких страх смерті все життя тримав у рабстві (пор. Євр 2, 14-15).

Воскресіння Христове, як також Його життя і смерть, є історичною подією, яка увійшла у первісну християнську традицію. Її передавали як правду, на основі якої заснована наша св. віра. Порожній гріб Господа Ісуса був одним із первісних логічних аргументів доказу Його воскресіння. Хоча євреї підкупили вояків, які казали, що Його вкрадено, однак, завдяки появам Воскреслого Христа, найперше Марії Магдалині та жінкам-мироносицям, потім Петрові й апостолам, опісля Томі й у кінці Якову і п'ятистам людям, віра у Господнє воскресіння чимраз сильніше укріплялася і стала основною рушійною силою зростання християнської громади.

Воскреслий Христос – це не якийсь привид чи дух, але Він має те саме тіло, яке перенесло страждання і смерть, має рани від цвяхів і списа на руках, ногах і боці. Це справжнє тіло, яке має властивості прославленого тіла, якого не пов'язує час і простір, яке може пройти через мур і закриті двері або в одну мить зникнути з-перед очей. Найбільшим чудом, яке вчинив Ісус Христос, є те, що Він власною силою сам воскрес із мертвих, але це також є ділом інших двох осіб Пресвятої Трійці – Отця слави, Який воскресив Христа з мертвих і посадив праворуч Себе (пор. Еф 1, 20) і Святого Духа, Який оживив мертву людську природу Ісуса.

У "Символі віри" акцентується, що Ісус воскрес згідно з Писанням. Цей вислів означає, що Христос Своїм воскресінням сповнив усі пророцтва, тобто обітниці Старого Завіту, як також і Свої передбачування, дані Ним під час земного життя: "Син чоловічий буде виданий грішникам у руки, Його вб'ють, та Він третього дня воскресне".

Пасхальне таїнство має два аспекти: перший – Своєю смертю Христос визволяє нас від гріха, а другий – Своїм воскресінням дарує нам доступ до нового життя. Воскреслий Христос є початком і джерелом нашого майбутнього воскресіння. Для кожного християнина зустріч з Воскреслим Христом – це, властиво, зустріч з Ним у Пресвятій Євхаристії, коли ми запрошуємо і приймаємо Його до свого серця.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

СУМНІ РОКОВИНИ – 70-РІЧЧЯ ГЕНОЦИДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Наприкінці 1932 року до міжнародної спільноти все частіше стали "просочуватися" через "залізну завісу" тривожні повідомлення: на території Української РСР, країни "рівної серед рівних, найпередовішої в світі пролетарської держави робітників і селян" – СРСР, за московським сталінським задумом впевнено крокує нерозлучна пара: голод і смерть.

Ця пара у цьому ж столітті в 1921-1922 роках уже навідувалась в Україну. Внаслідок посухи, яка спричинила низький збір зернових, а здебільшого через встановлену більшовицькою владою реквізицію у селян зерна, восени 1921 року почався в Україні голод, який найбільше лютував у її південній частині.*

Голод в Україні в 1921-22 роках був немов прелюдією до більш рафінованого, садистського за способом виконання і трагічного за своїми наслідками голоду 1932-33 років. У роках 1929-31 внаслідок розкуркулювання трудолюбивого українського господаря-селянина і "запрошування" до колгоспного господарювання "несвідомого елемента", в якого забирали, окрім хліборобського реманенту, все напрацьоване ним – зерно, худобу тощо – люди масово помирали, а зерно в цей час гнило в кагатах під відкритим небом. Тими знущаннями споконвічний ворог України немов випробовував, які знущання здатен витерпіти український народ, чи буде спротив на масове винищення. Спротиву, на превеликий жаль, не було... А тому комуно-більшовицькою владою був здійснений справжній геноцид проти української нації.

Тільки так, а не інакше треба оцінювати голод в Україні в 1932-33 роках. Хіба про це ясно не свідчать такі слова сталінського шибайголови Молотова: "Вопрос сейчас стоит так: будет у нас хлеб – будет Советская власть, не будет хлеба – Советская власть погибнет. А у кого сейчас есть хлеб? У реакционного украинского мужика и у реакционного кубанского казачка. Они не дадут нам хлеб добровольно. Его нужно взять!". І цей заклик наввипередки і якнайстаранніше почали втілювати в життя прислані в Україну "інтернаціональні кадри".

І ці "кадри", надіслані "згори", разом зі своїми ж українськими перекінчиками – комсомольцями-комітетчиками (з низької проби звірячою мораллю) – ходили від хати до хати, від господарства до господарства і "вимітали", забирали все, що тільки знайшли: різні види зерна, насіння, квасолю, буряки, картоплю, сушені грушки, яблука, навіть висівки. А знаходити вони вміли, бо знаходили дещицю зерна чи якоїсь крупи навіть під землею.

Прислужництво звироднілих із цих активістів перед "уполномоченными" часто не знало меж. Брат-ледар розкуркулював брата-трударя. Хіба не циніч-

---

** Не забув "цар-Голод", за висловом українського письменника Григорія Нудьги, про Україну також і в 1947 році, коли тисячі людей в пошуках хліба та інших харчових продуктів буквально наводнили села Західної України, випрошуючи їжу в ще тоді "неуколгоспленого" українського селянина.*

ним виглядає вчинок такого "активіста", коли під час обшуку бригада, нічого в хаті не знайшовши, і щоб зігнати злість, він витягнув горщик з печі, в якому була якась їжа, подібна до помиїв, і справив у ньому малу нужду! І не соромився це робити на очах згорьованої матері й трьох її подібних на скелети дітей.

У тільки-но утворених колгоспах було наказано забрати весь посівний матеріал. Вимели всі харчові засоби в селян, які залишилися без жодних засобів для життя. Уже наприкінці 1932 року в сільських оселях почали голодувати. Їсти було нічого: живилися різними сурогатами; коли поїли собак і котів, ловили мишей, щурів, тхорів, горобців, мурашок і земляних хробаків, мололи кістки на борошно, товкли на муку шкіри та підошви від взуття. Але цар-Голод робив свою чорну справу: смерть безжалісно, добре відклепаною косою косила, косила і косила.

Люди вмирали протягом всієї зими, але масове вимирання села почалося фактично на початку березня 1933 року. Але перед тим, як умерти, люди часто втрачали розум, божеволіли, у багатьох селах були випадки людожерства, особливо дітей.

Ціною цього голокосту гуманна совєтська влада хоч частково, але вирішила т.зв. українську проблему. Вона полягала в тому, що Україна мала стати "насправді російським краєм". З цією метою у вимерлі українські села направляли сільських переселенців-росіян, для яких тільки в Одеській, Харківській, Дніпропетровській, Донецькій областях було підготовлено 20 тисяч 306 хат. Це той "матеріал", який змінив етнографічну структуру українського етносу південних і східних областей України, нащадки яких, тепер громадяни України, так "щиро люблять" Україну, її культуру і мову, якою вперто не хочуть розмовляти, вимагаючи всупереч Конституції України узаконення на нашій території "великого русского языка".

12 лютого цього року в стінах Верховної Ради України відбулися парламентські слухання про голодомор 1932-33 років. Нарешті держава на дванадцятому році незалежності на законодавчому рівні вирішила розглянути таке важливе, а заодно сумне питання великострадницького українського народу. Встановлена й дата відзначення цього трагічного голокосту – 22 листопада. Але цього замало. Якщо німецька нація вибачилася перед єврейським народом за здійснений фашистською Німеччиною голокост, то російський уряд, президент Російської Федерації, як спадкоємець горезвісного СРСР, повинен вибачитися за здійснений проти українського народу злочин – голодомор 1932-33 років. А для цього є й справді нагода – Рік Росії в Україні!

Стефан КРАСНОМОВЕЦЬ

Від редакції. *Всеукраїнська Рада Церков звернулася до Генерального Секретаря ООН Кофі Анана з проханням визнання голоду 1932-1933 років геноцидом проти українського народу. В листі, зокрема, вказується, що "ця жахлива катастрофа, яка забрала життя близько 10 мільйонів людей, стала найбільш масштабною за кількістю жертв і водночас найменш відомою з-поміж трагедій 20 ст.*

Церкви України підносять свої молитви за мільйони невинних жертв цього злочину проти людяності й прагнуть, щоб пам'ять про них назавжди стала застереженням народам планети, зміцнила їхні прагнення до збереження Творіння і цінності кожної індивідуальної особистості, попередила дегуманізацію людства".

"О ПАСХО, ВИЗВОЛЕННЯ ВІД СКОРБОТ!"

"Коли Христос не воскрес, то марна проповідь наша, то марна й віра ваша... Але ж Христос таки справді воскрес із мертвих, первісток померлих... Як бо в Адамі всі вмирають, так у Христі й оживуть усі" (1 Кор. 15, 12-22). Ці слова св. апостола Павла чи не найповніше розкривають нам зміст нашої віри у воскресіння Христове і його значення для кожної людини. Справді, наша віра й дотримування обрядів не матимуть жодного значення, якщо це не принесе нам користі для вічного життя і спасіння. Тому й у молінних Світлого тижня виявляється насамперед ця дійсність: воскресіння Ісуса Христа дарує і запевняє нам наше особисте воскресіння і вічне життя.

Свято Воскресіння називаємо ще Пасхою, тобто визволенням. У Старому Завіті Пасха була пригадуванням про визволення юдеїв з єгипетської неволі, новозавітня ж Пасха – це свято визволення з неволі зла, гріха і смерті. Українці це свято називають ще Великоднем, бо й справді цей день великий для всіх людей і для кожного зокрема. Тому на Пасхальній Утрені співаємо: "Воскресіння день, просвітімся люди! Пасха Господня, Пасха — від смерти бо до життя і від землі до небес Христос Бог нас перевів, — перемоги пісню співаємо" (ірмос першої пісні канону Пасхи).

Богослужіння Великодня і цілого Світлого тижня – це гімн перемоги життя над смертю. Опівночі (або, якщо такий звичай, то вдосвіта) над плащаницею служиться надгробне — коротке богослуження, де оспівується майбутнє воскресіння Ісуса Христа. Після цього плащаницю урочисто переносять з храму вірних у святилище і встановлюють на престолі. Потім виноситься св. Євангеліє і хліб з іконою Воскресіння Христового.

Священик одягається у найкращі світлі ризи і з хрестом у руках виходить з вірними на церковне подвір'я. Після потрійного обходу церкви священик надворі, перед зачиненими церковними дверями, розпочинає урочисту Пасхальну Утреню, радісно співаючи: "Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав, і тим, що в гробах, життя дарував!". Люди радісно і з піднесенням повторюють багаторазово цей святковий тропар. Дзвонять дзвони, священик тричі ударяє хрестом у церковні двері, відчиняє їх і всі з радістю і співом входять в освітлену церкву. Цей урочистий вхід символізує наш майбутній вхід у Боже царство.

Утреня і Служба Божа служиться цілий Світлий тиждень однаково, за винятком стихир на псалмі похвальному, щоб нагадати нам, що смерть минуча і коротка, воскресіння тривале і вічне.

Після Великодня сорок днів триває пасхальний час, коли взаємно вітаємо один одного: "Христос Воскрес! – Воістину Воскрес!", а богослужіння п'яти неділь (Томи, Мироносиць, Розслабленого, Самарянки і Сліпонародженого) завжди нам нагадують про значення свята Воскресіння для нашого життя.

Свята Церква заохочує нас переживати таїнство Христового Воскресіння з найбільшою для нас користю, щоб ми раділи і веселилися, і щоб радість наша була повною! Тому радісно співаємо у день Христового Воскресіння: "Святкуємо перемогу над смертю, знищення аду, іншого життя вічного початок, і, радіючи, оспівуємо того, що це вчинив, — єдиного благословенного отців Бога і препрославленого".

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

ПРЕСВЯТА БОГОРОДИЦЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ІКОНОПИСІ*

Богоматір Одигітрія (поч. 16 ст.).

Місяць травень дає нам нагоду в особливий спосіб виявити набожність до нашої Небесної Матері, оспіваної у наших богослуженнях, пошанованої у церковному мистецтві й літературі.

Культ Матері Божої вкорінився у нашому народі з часів прийняття християнства. Та різні лихоліття в українській історії спричинили те, що чимало Богородичних ікон із найважливіших релігійно-культурних осередків були вивезені поза межі України або цілковито знищені.

З історичних джерел довідуємося про те, що однією з найдавніших ікон Матері Божої українського походження є константинопольська ікона першої половини 12 ст., яка в середині згаданого віку була вивезена на Московщину і відома в російській традиції як Володимирська (сьогодні зберігається у Третьяковській галереї в Москві).

Цікаво, що на одному кораблі з Константинополя разом з Володимирською була привезена до України-Русі й інша ікона — "Богородиця Пирогоща" ("Заступниця"). Ікона Печерської або Свінської Матері Божої датується початком 12 ст. На ній, окрім Матері Божої, бачимо постаті свв. Антонія і Теодосія Печерських. До найвідоміших чудотворних Богородичних ікон належать Чернігівська, Холмська, Белзька (нині Ченстоховська), Луцька, Жидачівська ("Втілення"), Почаївська, Дубенська, Зарваницька, Гошівська, Крехівська, Самбірська, Теребовлянська, Маріяповчанська, Супральська, Покрова з Січової церкви на Запоріжжі та багато інших.

Велика набожність до Богоматері сприяла творенню численних марійських відпустових місць при монастирях і храмах України. До сьогодні тисячі побожних людей приступають до ікон Пресвятої Богородиці, випрошуючи для себе і своєї родини Божі благодаті. Величезна кількість чуд за посередництвом Матері Божої передавалася не лише з уст в уста, а й записувалася у монастирських хроніках та інших документах.

До найшанованіших Богородичних ікон в традиції Церкви, яку за церковними переказами намалював св. Лука, належить ікона Матері Божої Одигітрії. Вона зображає Богородицю у величній поставі, яка тримає на руці Дитя Ісуса (Еммануїла, що означає "З нами Бог"). Ця ікона зберігалася у Константинополі й вважалася однією з найбільших сакральних цінностей Візантійської імперії. Цю ікону знищили турки після взяття Константинополя. У спадщині церковного малярства збереглися сотні копій константинопольської Богородиці Одигітрії. Найдавнішою і найближчою до оригіналу є збережена на Волині Дорогобузька ікона Матері Божої, намальована наприкінці 13 ст.

Найчастіше на Богородичних іконах зображена Пресвята Богородиця з Дитятком Ісусом на руках, але є численні ікони, які змальовують події Богородичних празників: Благовіщення, Різдва, Введення, Успіння, Покрову тощо.

Підготував Ігор СКЛЕНАР

** Автор статті висловлює подяку за консультацію професору ЛНУ ім. І. Франка Володимиру Александровичу.*

"СТРАХ МАЙТЕ БОЖИЙ У СЕРЦІ СВОЇМ"

До видатних мужів України-Русі безперечно належить великий князь Київський Володимир Мономах (у хрещенні Василь; 1053-1125), який князював у 1113-1125 роках. Він був сином Всеволода, онуком Ярослава Мудрого і візантійського імператора Костянтина IX Мономаха. 950-та річниця від дня його народження припадає цього року.

Володимир Мономах, як особистість, об'єднував у своїй особі не тільки видатного державного діяча і воїна, але також непересічного, як на той час, знавця староруського письменства й перекладної візантійської літератури, а навіть як і письменника.

Осівши на київському престолі в 1113 році, Володимир Мономах головну увагу, як державник, приділяв боротьбі з половцями та справі консолідації руських князівств. Він був добрим, справедливим і розумним князем: не давав волі старшим чинам, дужим і багатим – кривдити слабших, бідних; тримав князів у цілковитій відданості київському престолові й слідкував, щоб князі не сварилися і не билися між собою. Завдяки мудрості та організаторському хистові слава про князя Володимира розійшлася далеко поза руські землі.

Найвідомішим твором Володимира Мономаха є його "Повчання", в значній мірі автобіографічний твір, адресований в першу чергу його дітям, в якому він дає поради, як правити державою на засадах миру, гуманізму, справедливості, високої моралі тощо. Свої "Повчання" Володимир Мономах укладав на початку 1117 року, вже в доволі похилому віці, "сидячи на санях", тобто готуючись до смерті, яка й наступила через 8 років у травні 1125 року.

У перших рядках "Повчання" сказано, що його автор "у благочесті наставлений" дідом Ярославом і "улюбленим" батьком Всеволодом і матір'ю Марією з Мономахів, хоч і недостойний, хоче дати тепер настанови своїм дітям і християнським людям, як "у доброчесності домогтись успіхів".

Зміст "Повчання" можна умовно поділити на дві частини. *У першій частині* подаються християнсько-релігійні та етичні вказівки чи правила, яких повинні дотримуватися в особистому житті та у співжитті з іншими всі ті, кому адресований цей твір. Тут широко використовуються тексти релігійного змісту, здебільшого уривки із псалмів, хоч є також окремі тексти з Євангелій, послання св. апостола Павла, подаються уривки окремих молитов, є також молитва св. Василія Великого, покровителя князя Володимира. Цікавою є коротка молитва, джерело якої не встановлено: "О Владичице Богородице! Забери із убогого серця мойого гордість і зухвалість, щоб не возносився я суєтою світу цього". Можливо, її міг укласти і сам автор "Повчання".

Основні сентенції цієї частини:

1) возвеличування Господа Бога і прославляння за творіння Його.

"Великий Ти єси, Господи, і дивні діла Твої, і благословенне, і славне ім'я Твоє во віки по всій землі!". Так за псалмопівцем автор "Повчання" подивляє велич і могутність Господа. Усе, що сотворив Бог – сонце, місяць, землю,

повітря тощо, – має своє призначення; все те дав Бог на благо людям: "Велика, Господи, милість Твоя на нас, коли блага ті сотворив Ти єси задля грішної людини".

Поряд з мізерністю людини, яку Володимир Мономах висловлює словами псалмопівця: "Що той чоловік, що згадуєш про нього, або людська істота, що про неї дбаєш?", він неодноразово підкреслює велику любов Бога до людини, яку поставив "володарем" над творами рук Своїх. І знову говорить словами псалма: "Благословлю Господа повсякчасно, завжди хвала Його в устах у мене". Таке возвеличування, восхваління Господа і заклики до почитання і прославляння Його практично пронизує усю першу частину твору.

2) повчання християнсько-релігійного характеру.

Як бачимо, Володимир Мономах, пишучи "грамотку", як він називає свої "Повчання", використовував не тільки тексти численних псалмів, але також прямо чи посередньо майже всі заповіді Господнього декалогу, євангельські блаженства, плоди Святого Духа, діла милосердя щодо душі та тіла тощо.

"Річ мовлячи і лиху і добру, не клянітеся Богом, ні хрестітеся...". І далі радить, що коли хтось свою постанову чи клятву хоче підкріпити цілуванням хреста, то перед тим він мусить добре "вивірити серце" своє, щоб цю постанову чи клятву дотримати. Бо, поцілувавши хрест і не дотримавши постанови, він погубить свою душу. Ці слова повністю стосуються другої Божої заповіді: "Не взивай намарне імені Господа Бога твого".

"Старих шануй, як отця". Тут не подано загальноприйняте формулювання четвертої Божої заповіді: "Шануй батька твого і матір твою", але поширено цю заповідь на пошанування старших, похилого віку людей. Іншими словами, шанувати своїх батьків наказує Господь і так, як з пошаною діти ставляться до своїх батьків, усі молодші повинні шанувати і поважати усіх старших від себе людей.

"Ні правого, ні винного не вбивайте і не повелівайте вбити його; якщо хто буде достоїн навіть смерті, то не погубляйте ніякої душі християнської". Це, практично, коментування п'ятої Божої заповіді: "Не вбивай". До цього людство дійшло аж тепер, коли в багатьох країнах світу, в тому числі й у нашій, скасовано смертну кару.

У "Повчанні" є місця, які стосуються і наступних заповідей. Про це говорять такі слова: "У нікчемному сьому житті научися, віруючий чоловіче... тіло упокорювати, ... помисел чистий мати...", "лжі бережися, і п'янства, і блуду, бо в сьому душа погибає і тіло". Про гордість князь каже: "Паче всього – гордості не майте в серці і в умі. А скажімо: "Смертні ми єсмо, нині – живі, а завтра – у гробі. Се все, що Ти нам, Боже, дав єси, – не наше, а Твоє, його нам поручив Ти єси на небагато днів".

В іншому місці автор "Повчання" звертається із проханням: коли нам хтось вчинить якесь зло, то не треба намагатись йому відімстити і "кров його пролити найскоріш". У той же час Бог терпить протягом усього нашого життя всі "согрішенія наші, вищі од голови нашої", тобто надзвичайно великі, й одночасно Він дає нам змогу з допомогою каяття, сліз і милосердя "позбутися гріхів своїх і царства небесного не лишитися". Чи не нагадують ці слова формулювання двох діл милосердя щодо душі: "кривду терпеливо зносити" і "образу від щирого серця прощати"?

Володимир Мономах у "Повчанні" наказує давати милостиню, допомагати бідним, опікуватися вдовами й сиротами, відвідувати хворих, за мерцем іти

(тобто поховати померлого) і т. д. І в початкових, і в прикінцевих рядках цієї частини твору він закликає: "Найперше, задля Бога і душі своєї, страх майте Божий у серці своїм".

3) повчання морального характеру.

Ці повчання тісно переплітаються з релігійними, або точніше, вони базуються на них. Це й зрозуміло, бо принципи християнської моралі мусять у своїй основі мати постулати християнської релігії. Тому, майже все те, про що мовилося вище, можна повністю повторити і тут. Наведемо лише декілька цитат, які й коментувати не потрібно:

– "не наслідуй лиходіїв, не завидуй тим, що творять беззаконня";

– "при їді і питті без галасу великого бути, при старих – мовчати, премудрих – слухати, старшим – покорятися, з рівними і меншими – приязнь мати; без лукавства розмовляти, багато розуміти; не лютувати словом, не хулити розмовою, не надміру сміятися, соромитися старших; до жінок недостойних не говорити; долу очі мати, а душу – вгору; уникати, не старатися повчати легковажних...";

– "... добре поводячись, не лінуйтеся ж ні до чого доброго, а насамперед до церкви ходити. Хай не застане вас сонце на постелі – так бо отець мій діяв... і всі добрії люди достойні. Вранішню воздавши Богові хвалу, і потім, коли сходить сонце, і побачивши сонце, слід прославити Бога з радістю. Бо сказано: "Просвіти очі мої, Христе Боже, Ти, що дав мені єси світ Твій прекрасний". І ще: "Господи, приложи мені рік до року, щоб надалі, в гріхах своїх покаявшись, виправив я життя (життя – прим. авт.) своє";

– "лінощі ж – усьому лихому мати: що людина вміє – те забуде, а чого ж не вміє – то того не вчиться". І як приклад називає свого батька, який "удома сидячи", зумів вивчити п'ять іноземних мов.

Володимир Мономах постійно закликає до каяття, радить часто бити доземні поклони і молитися. Щодо поклонів, то він рекомендує робити їх навіть уночі, "бо тим нічним поклоном і співом (молитви) чоловік побіждає диявола". Навіть сидячи на коні, коли немає іншого діла і якщо інших молитов людина не знає чи не вміє, то ліпше повторювати слова "Господи, помилуй", ніж думати якісь нісенітниці.

У другій частині "Повчання", що має здебільшого автобіографічний характер, описаний життєвий шлях князя, перемоги і невдачі, пригоди і невдачі, які траплялися у його житті, але Бог "уцілілим зберіг" його, бо Він весь час стеріг його і охороняв. Володимир Мономах звертається до всіх, щоб робили діло, як "Бог дасть", не боячись смерті, бо "ніхто й із вас не зможе покалічитись і вбитися, допоки не буде се Богом звелено. А якщо од Бога буде смерть, то ні отець, ні мати, ні брати не зможуть від неї одняти, бо хоча добре се – берегтися, та Боже оберігання ліпше єсть од людського".

І хочеться закінчити словами князя Володимира Мономаха з його "Повчання": "Та не осудіте мене, діти мої, ні інший хто, прочитавши се, бо не хвалю я себе, ні одвагу свою, а хвалю Бога і прославляю милість Його, що мене, грішного і недостойного стільки літ оберігши од того смертного часу, не лінивим мене, недостойного, сотворив був, а на всякі діла людські здатного. Тож, сю грамотку прочитаючи, постарайтеся на всякі добрі діла, славлячи Бога зо святими Його".

Віра АРІВ

ПЕРША СПОВІДЬ ДІДУСЯ

Це було 1978 року. Одного осіннього вечора до священика, який проживав у селі Малехів, прийшла незнайома жінка і попросила, щоб він пішов з нею до вмираючого батька. Взявши все необхідне, священик вийшов з дому, а по дорозі запитав, чи то жінка хоче, щоби батько висповідався, чи сам батько. Виглядало, що жінка була заскочена питанням, якого не сподівалася почути.

– Правда, – відповіла вона, – це я хочу, щоб він посповідався. Батько про цю св. Тайну не просив.

Коли священик побачив 90-літнього дідуся, то запитав його:

– Чи ви хочете сповідатися?

– Так.

– Чи ви раніше сповідалися?

– Ні.

– А шлюб ви брали?

– Так.

– І перед шлюбом не сповідалися?

– Ні, я не сповідався ніколи. Я походжу з іншого села, а дівчину брав тутешню. Перед шлюбом я попросив у священика дозволу висповідатися у свого пароха. Священик дозволив, але просив принести підтвердження від мого пароха. Парох мене запитував, чи я сповідався, а я йому тоді відповів, що так, але це була неправда. А священикові, який нас вінчав, я сказав, що підтвердження десь загубилося.

Дідусь мав прекрасну пам'ять. Священик був дуже здивований, бо не сподівався такої доброї і свідомої сповіді.

Після сповіді й уділених св. Тайн Причастя і Оливопомазання священик звернувся до дідуся:

– Скажіть мені, хто вимолив для вас цю велику Божу ласку, що ви не померли без сповіді?

Після цього запитання у старенького раптом потекли сльози.

– Думаю, що мій онук. Бог дав мені добру невістку. Мій син такий самий безвірок, як і я. Коли всі з хати йшли до сповіді, вона все кликала і мене зі собою до церкви. Та я завжди говорив: "Ідіть, ідіть, аби ви були святі...".

Я маю трьох онуків. Найменшого Миросика я дуже люблю, а він у свою чергу тягнеться до мене. Коли він ішов до урочистого св. Причастя, то навмисне довго одягався і все поглядав на мене. Я також тягнув час, довго голячи бороду. Коли вже Миросик більше не міг чекати, то сказав до мене: "Дідусю, ходіть зі мною до сповіді". Я йому вже не міг так сказати, як говорив жінці, тому мовив: "Миросику, іди, я зараз прийду". А онук відповів: "Дідусю, я знаю, що ви не прийдете, але я буду ціле життя молитися, щоб ви не померли без св. Сповіді"...

...Це була перша і остання сповідь 90-літнього чоловіка, на яку Бог чекав довгі роки, бо за кілька годин старенький щасливо і тихо закінчив своє земне життя.

о. Софрон ПОПАДЮК, ЧСВВ
с. Званівка на Донеччині

"МИЛОСЕРДЯ ХОЧУ!"

Сільською вулицею до свого дому повертався 1945 року з Другої світової війни Гафійчин син Віктор. У сірій шинелі, з рюкзаком за плечима він прямував до своєї матері. Саме тут, на дорозі, вона зустріла його.

– Вітю, це ти? Як ти змінився! Дякую Богові, що ти живий.

– Живий, мамо, та ще вернувся додому, як бачите, здоровий. А як ваше здоров'я?

– Не питай, сину. Як Бог дасть, так і буде. Ходімо додому, а там все розкажу...

...Ввечері у Гафії була повна хата гостей. Сусіди і родичі прийшли відвідати Віктора.

– Розкажи, як там на війні... Слава Богу, що повернувся додому, а то всі говорили, що пропав безвісти, – говорив найближчий родич Віктора.

Віктор витягнув з кишені медалик Матері Божої, підняв його так, щоб всі бачили, і промовив:

– Оцей медалик подарувала мені бабуся, коли від голоду вмирала в 1933 році, промовивши перед смертю: "Віддаю тебе, Вікторе, в опіку Матері Божій!". З цим медаликом я пройшов усю фінську війну, під час якої був у команді постачання продуктів, а потім і війну з німцями.

Як я був зв'язковим на літаку, нас підбили на ворожій території. Та коли літак горів, ми з пілотом встигли вискочити з нього, але потрапили в полон, де перебували три роки. Всього зазнав, думав уже, що не виживу.

Моя бабуся говорила мені, що цей медалик я міг би обміняти на хліб, коли була би така потреба. Але я завжди мав його зі собою. І тепер бережу його, як щось найдорожче.

***

...В Україні 1947 року знову лютував страшний голод. Вже втретє... Віктор хотів поїхати працювати до міста, де потрібна була робоча сила. Але він не міг залишити свою маму, бо добре пам'ятав голод 33-го року, коли померли його бабуся і батько.

Майже всі люди зі села виїжджали за пошуками хліба, в основному на територію Західної України. Поїзди були переповнені "прошаками", як їх називали, і не завжди до вагону пускали всіх бажаючих. Віктор вирішив поїхати на Тернопільщину, але перед тим зайшов до своїх родичів. В хаті нікого не було. І тільки в одній кімнаті він побачив свою племінницю, яка молилася перед образом з піднесеними руками.

– Олю, про що ти просиш в Господа Бога? – запитав дівчину.

– Я їсти хочу. Я вже три дні нічого не їла.

Дівчина почала плакати. Віктор не міг сказати їй нічого, згадав голод у полоні й серце його затривожилося. Але як допомогти, коли вдома теж нічого немає. Він із жалем дивився на неї.

– А де ж твоя мати і сестра? – запитав Віктор.

– Вже тиждень, як мене залишили, не знаю, куди вони подалися.

– Ввечері я тобі принесу кусень хліба, а завтра поїду шукати харчів для нас.

Віктор вийшов з хати, а в голові крутилася одна думка: як врятувати людей від голодної смерті.

На вокзалі було, як завжди, людно. Біля квиткових кас стояли довжелезні черги. Звідусіль було чути лайку, крики, нарікання людей, які намагалися купити квиток на поїзд. Та найбільше метушні було під час посадки. Пасажири заповнювали тамбори, стояли на східцях, а багато хто вилізав на дах, щоб за будь-яку ціну доїхати до іншої станції. Віктор став у чергу за квит-

ками для військових осіб. Завдяки тому, що він ще був на військовому обліку, йому вдалося у скорому часі купити квиток до Тернополя.

Приїхавши до міста, Віктор приміським поїздом рушив до Чорткова, а звідти пішки добрався до найближчого села. Йому було незручно просити хліба, та все-таки зайшов до одного господаря і розказав йому про своє лихо.

– А що ти вмієш робити? – запитав його господар.

– Всі роботи на господарці можу виконувати.

– Візьми вила і порозкидуй гній на грядці.

Віктор тут же взявся до роботи. Господар подивився і сказав:

– Видно, що не забув у війську сільської праці. Будете мені допомагати веснувати.

– Я вас розумію, але мені зараз треба щось привезти додому, бо у нас голод, нічого немає їсти, – сказав Віктор.

Тут до господаря прийшов сусід і відразу запитав у Віктора:

– Звідки ти приїхав?

– З Поділля, з Вінничини, до вас за хлібом, – відповів Віктор.

– Був у ваших краях у 1919 році, коли УГА опинилася у "чотирикутнику смерті". А вижили ми тому, що місцеві люди нас підтримували. У той важкий час вони не дали нам загинути. А тепер ми повинні вас порятувати, бо всі ми – діти Божі й одна в нас мати – Україна.

Віктор не сподівався на таке порозуміння. Він чекав, що скаже йому господар, який після довгих роздумів мовив:

– Гаразд, ми тобі завтра назбираємо продуктів і відправимо додому, але ти знову приїжджай до нас.

Віктор дуже зрадів і, витягнувши медалик Матері Божої, почав розповідати про свої пережиття під час війни і постійну допомогу й опіку Пресвятої Богородиці в небезпечних ситуаціях. Чоловіки уважно слухали його розповідь про небувалі події на фронті й у полоні.

Наступного дня Вікторові дали декілька мішечків зі зерном і ввечері відвезли його кіньми на залізничну станцію до Чорткова.

Був чудовий весняний вечір. Навколо цвіли сади. Хлібороби поверталися з полів, а дітвора забавлялася, радіючи весняному теплу. Віктор не міг зрозуміти, чому таке нещастя схолихнуло його Поділля. Чому голод знову зробив жителів його такого багатого краю злиденними жебраками? Війна, а потім засуха... А кажуть, що ми врятували світ. А чому світ нас не рятує?

На прощання Віктор обняв господаря і заплакав, кажучи:

– Я обов'язково приїду до вас. Дякую Богові, що ви є. Ми не помремо з голоду, як це було в 33-ому році. Це зерно я везу на хліб для моїх односельчан. Якщо будемо у єдності, то ніхто нас не переможе, бо з нами Бог.

Як запевнив Віктор господаря, так і зробив. Він знову приїхав, щоб допомогти йому під час весняних робіт. Декілька разів Віктор привозив у своє село зерно і тим самим рятував своїх односельчан від голодної смерті. Про нього пам'ятають як на Вінничині, так і на Тернопільщині. А він казав:

– Я не міг поступити по-іншому, бо так мене виховала мати, щоб ніколи не проходити байдуже мимо чужої біди. Пресвята Богородиця, зображена на медалику, також не була байдужою до потреб св. Єлисавети.

Я завжди намагався наслідувати Її у цьому. А тут мені добрі люди допомогли вижити, то хіба я міг не поділитися з іншими? У Діяннях апостолів сказано: "Більше щастя – давати, ніж брати" (Ді 20, 35).

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

ПРАЦЯ НАД СОБОЮ

Марно живе той, хто не намагається стати святим. Адже ми створені для того, щоб бути святими. Кожна людина покликана до святості. У Святому Письмі сказано: "Воля Божа – святість ваша". Що таке святість? Святий – це той, хто досягнув досконалої любові до Бога і ближнього. Проте здобути таку любов лише власними зусиллями людина не здатна. Любов, яка веде людину до святості, дарує Бог, зрощуючи її у душі кожного з нас.

І тут постає запитання: що ми повинні робити щоденно, аби по-справжньому жити духовним життям і стати святими? Свята Схоластика якось запитала свого брата: "ІЩо маю чинити, щоб стати святою?". Святий Венедикт відповів: "Хотіти!". І коли другий раз і третій сестра запитувала про те саме, то відповідь брата упевнено звучала: "Хотіти, хотіти!".

А чого конкретно маємо хотіти, щоб дійти до досконалості? Може "хотіти" беззастережно жертвувати себе, свої сили, майно і час на добро ближніх? Така ревність про добро для ближніх є справою святою, але вона є лише засобом до святості. Якщо хтось вважає, що святість полягає тільки у зовнішній ревності (наприклад, чинити милостиню, постити, брати участь у св. Літургії), то помиляється, бо це є також лише один зі засобів до святості. "Де немає правдивого життя внутрішнього, – пише св. Іван від Хреста, – вся ревність зовнішня – це стукіт молотком з результатом дуже слабким або ніяким".

Отже, що маємо "хотіти", щоб стати святими? Мусимо "зректися самих себе" згідно зі словами Ісуса Христа: "Хто хоче іти за Мною, нехай відречеться себе самого". Зректися себе самого – це найважливіший крок на шляху до святості. Але тут важливо добре усвідомити: що означають ці слова? Зречення від родини чи умертвлення є корисним і спасенним, але це є лише засобом на дорозі до святості.

Осягнення святості життя полягає у ревному виконуванні простих щоденних обов'язків. Мова не йде про щось надзвичайне, а про працю щоденну, тому досконаліть і святість є чимось цілком простим. Уся таємниця у тому, щоб правильно зрозуміти, що означає праця у духовному житті. Праця над собою може бути зовнішньою (фізичною) і внутрішньою (моральною).

Що таке праця моральна? Чи проявляється вона у виконанні деяких духовних практик? Наприклад, іспит сумління, розважання тощо. Звичайно, духовні практики є потрібними і важливими чинниками у духовному житті. І якщо нам їх так важко виконувати, то що вже говорити про те, щоб розпочати правдиве духовне життя, тобто намагатися постійно викорінювати зі своєї душі "божка" – власне егоїстичне "я".

Цього "божка" ми маємо вже від самого нашого народження, а зростає він завдяки нашим особистим гріхам і має три потужних рамена, які св. апостол Іван називає пожадливістю тіла, пожадливістю очей і гординею життя (гонитва за приємностями, багатством, славою і владою). Наш егоїзм постійно виявляється у наших думках, словах і діях. Ми постійно відчуваємо у собі його згубний вплив, який занечищує нашу душу, тому таким важким є уміння панувати над власним егоїстичним "я". А цього можна домогтися завдяки наполегливій співпраці з благодаттю Божою.

Правдиве духовне життя і праця над собою полягає також у безперестанній готовності приймати Божі дари. Наше тілесне життя Бог підтримує різними засобами: сонцем, повітрям, водою, а духовне – Своєю благодаттю.

Наші добрі думки і почуття, які у нас постають часто навіть без нашої співпраці і запрошують нас до чеснотливого життя, ті шляхетні пориви, які кожний досвідчує у собі – це все є результатом дії Божої благодаті. І мова йде тільки про те, аби вміти їх "брати" і користати з їхнього багатства у теперішню хвилину. Стан і поступ нашої духовності залежить від того, яким є наше відношення до теперішньої хвилини і як ми вміємо прийняти її і використати.

Завдяки прийманню благодаті Божої у кожну хвилину нашого життя Ісус Христос живе у нас, і тоді зможе сказати кожен із нас разом зі св. апостолом Павлом: "Живу вже не я, а Христос живе у мені". Поки людина живе, доти повинна працювати над собою, бо якщо вона не буде цього чинити, то своє лихе діло робитиме диявол. Отці Церкви стверджують, що у духовному житті неможливо стояти на місці, бо людина йде вперед, або назад.

Праця над собою є постійною і ніколи не може зазнати перерви. Вона вимагає, щоб за неї братися весь час і по-новому. Жити внутрішнім зреченням самого себе і в цілковитому посвяченні себе Богові – це цілопальна жертва, яка народжує святих, бо тільки душам жертвенним Бог всеціло уділяється, дає їм досконалу любов і через них звершує Своє спасенне діло.

о. Миколай КОРОБІЙ, ЧСВВ

МОНАСТИР У БРЮХОВИЧАХ

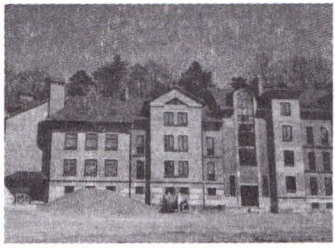

На початку 90-их років у смт. Брюховичах неподалік Львова декілька років діяв василіянський ліцей, а з 1996 року розпочалося будівництво великого студійного дому ЧСВВ. До сьогодні завдяки пожертвам доброчинців із України та з-за кордону, зокрема канадійської Провінції отців Василіян, майже повністю збудовано цей дім, але ще не облаштовано всередині й не проведено штукатурних робіт ззовні.

В одній четвертій частині зі запланованих будівель, яка вже повністю закінчена, створено умови для праці й молитви василіянських студентів. З початком навчального 2002/2003 року в смт. Брюховичі діє василіянський Інститут філософсько-богословських студій ім. Й. В. Рутського, який було перенесено із м. Золочева на Львівщині. Навчальний процес триватиме сім років, а розпочався він нульовим курсом.

Ректором Інституту є о. Мартин Хабурський, ЧСВВ, а духівником – о. Андронік Сенів, ЧСВВ. Молоді василіянські студенти, яких зараз є лише 19, проживають у монастирі св. Йосифа Обручника, де кожного дня у просторій каплиці беруть участь у різних богослуженнях та монаших духовних практиках.

бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Від редакції. *Ще велику частину будівельних робіт закінчено і для цього потрібні значні кошти. Просимо усіх жертводавців перераховувати кошти на такий розрахунковий рахунок: Провінція отців Василіян, код ЗКПО 20845685, Р/р 2600900013218, МФО 325019 в ОДАК Укрсоцбанку м. Львова (з приміткою "на будівництво студійного василіянського дому").*

ХРИСТИЯНСТВО І ОСВІТА

Основа культури – це вміння читати і писати. Церква завжди наголошувала на тому, що всі люди повинні бути грамотними, тобто мусять вміти читати і писати. Таким чином вони не лише слухом, але й зором матимуть можливість читати й пізнавати Божу науку зі Святого Письма чи з молитовником у руках прославлятимуть Господа на Богослуженнях.

Духовна книга – це велике джерело пізнання Бога для усіх нас. Завдяки читанню духовних книг, зокрема Святого Письма людина спроможна досконаліше пізнати і полюбити Бога, правильно усвідомити людські й моральні цінності. Читання і роздумування над Святим Писанням дає віруючій людині можливість розмовляти з Богом, тобто знаходити на сторінках книги відповіді на різні питання, які її цікавлять.

Яку роль відіграла освіта чи грамотність людей у розвитку людства. Приміром, на європейському континенті освіта бере свій початок у середньовіччі у бенедиктинських монастирях. Освіченими могли бути лише заможні люди, які власним коштом оплачували вчителів. Майже ціла Європа була християнською і у скорому часі правителі багатьох країн почали засновувати народні школи.

У більшості країн Європи і світу середня освіта безкоштовна. У тих державах, де панівними релігіями є індуїзм, буддизм, іслам, освіту не дуже поширювали серед народу і не зробили її обов'язковою, зокрема для дівчат. Тому багато нехристиянських країн мають великий відсоток неграмотного населення (т. зв. анальфабетів), а християнські держави – обмаль. Як засвідчує науковий щорічний альманах "April" за минулий рік, найнеосвіченішою країною є Сенегал – 67%. Далі подано такий перелік не дуже "освічених" країн: Ефіопія – 61%, Ірак – 46%, Єгипет – 44,7%, Індія – 44%, Сирія – 25,6%, Іран – 23%, Албанія – 17%, Китай – 15%, Південна Африка – 14,9%, Туреччина – 14,8%, Бразилія – 13,3%, Мексика, Парагвай і Португалія – по 9%. У Північній Кореї анальфабетів із загальної кількості жителів – 5%, а у Південній – 2,2%.

У цьому річнику-альманасі є згадка про Україну і ми можемо довідатися, що у ній взагалі немає неосвічених людей. Хоча якщо поглянемо на цілі гурми циганчат, які кажуть, що прийшли зі Закарпаття, де їх спіткало якесь природне лихо, то переконаємося, що вони є малограмотними або й зовсім неграмотними. Крім них ще маємо інші категорії людей з низьким рівнем освіченості.

На жаль, в Україні сьогодні не в пошані нелегка освітянська праця. Багато вчителів шкіл чи наукових працівників вищих навчальних закладів перекваліфіковуються або виїжджають за кордон на заробітки, бо неспроможні на свою мізерну заробітну платню утримувати свою сім'ю. Вища освіта стає також недоступною для великої кількості талановитої шкільної молоді з незаможних родин. Дипломи часто отримують нездібні та ліниві молоді люди.

Отож, молімося за те, аби освіта в Україні принесла добрі плоди для суспільного поступу та духовного добра наших громадян.

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

ШАНОВНА РЕДАКЦІЄ!

Хто такі лефевристи? Чи існують їхні громади в Україні?
Оксана Ґудз, м. Львів

Слово "лефевристи" походить від прізвища швейцарського католицького архиєпископа Марселя Лефевра, який був учасником II Ватиканського Собору, але не був згідний з його рішеннями, зокрема щодо літургійної реформи (скорочення і переклад св. Меси з латинської на народні мови всіх християнських народів, щоб таким чином зробити її доступнішою для простих людей; внесення деяких до неї суттєвих змін тощо).

Архиєпископ Лефевр разом зі своїми однодумцями заснував у Швейцарії Братство св. Папи Пія X *(цей Папа очолив євхаристійний рух на початку 20 ст. – прим. ред.)*. На жаль, на численні напоумлення Святішого Отця і Священної конгрегації про науку віри Лефевр і його прибічники вперто стояли на своїх переконаннях і дотримувалися традиційних практик, називаючи католицьких єпископів включно з Папою "модерністами" *(слід сказати, що модерністи були засуджені у 19 ст. Католицькою Церквою – прим. ред.)*. За непослух церковній владі й провокативну діяльність, а також висвячення архиєпископом Лефевром нових єпископів без дозволу Папи, його разом з прибічниками було екскомуніковано, тобто відлучено від Католицької Церкви.

В Україні лефевристів офіційно немає, але є їхні прибічники, які пропагують використання старослов'янської мови на св. Літургії, повернення деяких звичаїв суто галицького обряду, а також поширюють підозрілу літературу (наприклад, серію книг "Господні попередження", журнал "Дзвін з Фатіми"). Перші прояви виразного лефевризму знаходяться у Богородчанах Івано-Франківської єпархії, де за це пароха о. Любомира Гаєвського було виключено з нашої Церкви. Молімося, щоб прибічники лефевризму зрозуміли безглуздість якогось нового поділу і були слухняні науці Католицької Церкви.

***

Чи потрібно молитися за нехрещених немовлят чи тих, яких абортували навмисно чи силою обставин? І чи є такі випадки, коли аборт дозволений?
Ганна Холод, м. Червоноград

Аборт не вважається гріхом тільки у випадку, коли дитина є агресором на життя матері, тому що слід рятувати життя, яке є певним. Однак Церква не засуджує тих матерів, які не хочуть користатися цим правом, а часто ризикують власним життям, щоб привести на світ дитину.

У всіх інших випадках аборт є дуже важким гріхом, але за таких дітей не потрібно молитися, тому що їхні душі не потрапили в чистилище і не терплять ніяких мук, проте вони позбавлені щастя споглядання Бога аж до судного дня, після якого всі вони підуть до неба. Отож, за ці душі не слід давати на Службу Божу, панахиду, парастас тощо.

Діти, які померли після хрещення, вже напевно перебувають в небі, отож, за них не треба молитися, а радше до них, бо вони вже є нашими заступниками перед Богом. Коли ж стався викидень або дитина народилася мертвою, то св. Тайну Хрещення можна їй уділити негайно після її смерті, але не пізніше двох годин. На думку богословів, упродовж цього часу душа ще перебуває в тілі або біля нього, про що засвідчують численні випадки клінічної смерті.

"НА ТЕБЕ ПОКЛАДАЮСЯ, МІЙ БОЖЕ"

Отець Василь Рудко народився 14 травня 1888 року в селі Монастирок Бродівського повіту на Львівщині в селянській родині. З дитинства хлопчик мав здібності й бажання вчитися. Навчався у Бродівській українській гімназії, після закінчення якої хлопець вступив до духовної семінарії.

Але Перша світова війна перервала навчання і він був призваний у австро-угорську армію. З початком організації корпусу Січових Стрільців переходить до них добровольцем. Воював на теренах Західної України проти російської і польської армій. Був учасником листопадових подій 1918 року у Львові, будучи вже в чині хорунжого. Як співається у стрілецькій пісні, "встояти не було сили", і в 1919 році він з болем у серці і тугою переходить через річку Збруч на Східну Україну. Там продовжуються кровопроливні бої з більшовиками і денікінцями за становлення УНР.

Важка нерівна боротьба, хвороба на тиф, відомий "чотирикутник смерті". Та Боже Провидіння виводить Василя Рудка з того "пекла" на землі й він повертається до рідної Галичини, де вже при владі були поляки. Польська влада інтернує січових стрільців і вояків УГА до спеціальних таборів. Після звільнення Василь Рудко закінчує духовну семінарію і в 1922 році приймає ієрейські свячення.

З 1935 року він служив парохом у с. Скварява Золочівського повіту на Львівщині, де був не тільки добрим духовним пастирем. Тут він організовує церковний хор, товариства "Просвіта", "Рідна школа", "Сільський господар" та "Сокіл", а також кооперацію.

Отець Василь був добрим душпастирем для своїх парафіян і здібним організатором добрих справ. Та настали страшні роки більшовицько-московського терору. В 1946 році все частіше викликають о. Василя на допити в районний відділ НКВД у м. Красне. Погрози, шантаж, залякування, обіцянки. Комуністи намагалися використати його добре ім'я і великий авторитет серед місцевого населення для здійснення своїх блюзнірських задумів. Вони пропонували священикові підписати анкету про перехід на московське православ'я і співпрацю з НКВД. У разі незгоди погрожували йому арештом, судом, засланням у Сибір на каторжні роботи разом з родиною. Отець Василь Рудко не піддався на провокації і шантаж, не підписав анкету, а залишився вірним УГКЦ.

Після чергового виклику в НКВД і проведеної "розмови", о. Василь повернувся додому в особливо пригніченому стані. Йому були поставлені ультимативні вимоги: співпраця з катами або арешт. Настали безсонні ночі, важкі роздуми. І не витримало серце. Отець Василь Рудко помер від серцевого приступу 6 серпня 1946 року. А дружина і троє дітей о. Василя побували в тюрмах і таборах ГУЛАГів, відбули заслання у Сибіру.

Пам'ять про о. Василя Рудка живе в серцях парафіян греко-католицької церкви с. Скварява. Щорічно відправляється поминальна св. Літургія у місцевій церкві, а також панахида на могилі отця.

Ю. РУДКО,
м. Коломия

МАМИНІ РУКИ

Вперше над світом, під серця звуки
Нас піднімали мамині руки,
До свого серця все пригортали,
Ласкою, піснею нас колисали.

Приспів:
Мамині руки – то сад квітучий,
Мамині руки – то хліб пахучий,
Мамині руки – лілеї квіт,
Мамині руки – то цілий світ.

Ті ніжні руки давали силу,
Ті ніжні руки зняли на крила,
Ті ніжні руки в світ виряджали,
На кожнім кроці благословляли.
Приспів.

Мамині руки, мов два причали,
Мов дві фортеці, нас захищали,
За нас тремтіли, нас зігрівали,
Доторком ніжним болі знімали.
Приспів.

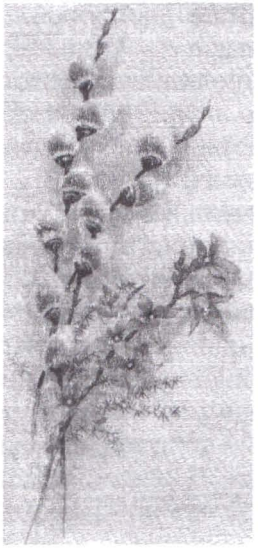

І раптом хмара – я мов в безодні –
Мамині руки уже холодні...
Чому ж ті руки, о горе, люди!
Мов два листочки впали на груди...
Не обнімають, не ворухнуться,
Такі байдужі і не здригнуться.
– У них спинились життєві ріки
І то навіки, і вже навіки!..
Приспів.

Євгенія ЛЕЩУК

БРАТКИ*

Цей день був особливо радісний для Оленки: приніс тільки приємні події. Сестра Наталка отримала новий фартушок. Це не був звичайний фартушок, це був фартушок святковий, "на параду", з білого тонкого батисту, а нагорі із гафту. На грудях крізь дірочки гафту була переплетена рожева стрічка, яка закінчувалася по обох боках пишними китицями, подібними до рожечок. Такого чудового фартушка Оленка ще не бачила. Диво-фартушок, і годі! Та їй і на думку не спадало заздрити, що цей прегарний фартушок дістався Наталці, а не їй. Оленка добре знала, що через деякий час він буде для неї. Адже Наталка підросте, фартушок стане замалий — і перейде до Оленки! А тепер він все одно на неї завеликий. І тому Оленка тішилася новим чудо-фартушком, так само, як і Наталка.

А на прохід пішли того дня з батьком на Високий Замок. Та пішли не вулицею до головного входу, як звичайно, а валами, попри Порохову вежу, перейшли вузенькою вуличкою поміж мурами двох монастирів прямо під Замкову гору. Оленка дуже любила ходити цією дорогою. Вже здалеку, коли тільки підходили до гори, вітав їх квітковий Лев, що красувався на килимі квітів перед будинком городника. Цей будинок завжди причаровував дівчинку якоюсь таємничістю. Стояв серед розкішної трави, чудових квітів, оточений дивними, незвичайними для міста звуками: то мукала корова, то іржав кінь, гавкав пес...

Сьогодні Лев був якийсь особливо святковий — його обсадили навколо братками, і він ніби розлігся на багатому оксамитовому килимі. Оленка захоплено дивилася на Лева і на свої улюблені квіти — братки, її фантазія помандрувала у світ казок... А, може, це не квітковий лев, а зачарований злим чарівником володар Львова, король Лев? А братки — то зачарований його почет? Ось зараз з'явиться добра Фея, розвіє чари — і оживе король Лев зі своєю свитою, і підуть вони хороводом по алеях Високого Замку...

"Бачу, дівчинка любить братки", — нараз почула за собою чийсь голос. Озирнулася. За нею стояв старий городник і привітно всміхався. "Мені завжди приємно бачити дітей, які люблять квіти, — сказав. — Я поведу тебе в таке місце, де багато-багато братків!". Оленка мовчки взялась за батькову руку і вони пішли слідом за городником. А той повів їх бічною алеєю, що бігла навкруг будинку, і зупинився перед хвірткою, яка вела на подвір'я. Але хвіртки не відчинив, показав рукою праворуч. Там, заслонене від головної алеї деревами, розкинулось поле, ціле покрите братками. Такої

* *Бра́тки — народна назва деяких видів фіалки.*

кількості братків вона ще не бачила. "Ось маєш свої братки — милуйся ними. І можеш взяти їх, скільки захочеш!" — сказав городник. Відчинив хвіртку і пішов. Батько присів на лавочці в алеї.

Оленка залишилась сама. "Які чудові братки. Мені дозволили взяти їх, скільки захочу! Вони — мої! Ця маса братків належить мені! Заберу всі...". Дівчинку охопила така захланність, що вона на мить забула, де знаходиться. Їй здавалось, що то не братки, а дорогоцінний скарб казкового змія, і вона зараз оволодіє ним.

Однак опритомніла: "Що це я? Хіба не знаю, чим закінчилася така захланність у казці? Адже того жадібного хлопця, що набрав скарбів більше, ніж міг підняти, з'їв страшний змій!". А їй, Оленці, пощо стільки квітів? Що з ними робитиме? Городчика не має, щоб там посадити. Вдома квіти дуже швидко зів'януть. А тут городник розсадить їх по клумбах і вони ще довго будуть веселити людей. Не тільки ж вона любить квіти. Вони багатьом-багатьом приносять радість. Яке має право Оленка через своє самолюбство позбавляти людей радості?

Нараз ясна, мов промінь сонця, думка осяяла її розум: я візьму квіти, але лише стільки, скільки потрібно, щоб прикрасити домашній вівтарик. Адже надворі травень, — місяць, присвячений Пречистій Діві Марії! А вдома є вівтарик Богоматері. І завжди, а особливо у травні, її рідні сестри прикрашають його свіжими квітами. Нарешті й вона, Оленка, прикрасить вівтарик цими прекрасними братками!

Дівчинка знову нагнулася до квітів. Та не для того, щоб захопити їх якнайбільше, — ні! Вона уважно поглянула на братки і вибрала два найкращі кущики. З квітами підбігла до батька.

На зворотній дорозі говорила здебільшого Оленка. Вона докладно розповіла батькові, як їй вдалося перебороти спокусу жадібності. Щебетала радісно аж до самого дому.

А вдома всі захоплювалися квітами і дивувалися з Оленчиної пригоди з городником. Якраз знайшлося два вазонки з перецвілих альпійських фіалок. Навіть зі землею! Туди Оленка посадила свої братки і прикрасила ними вівтарик. Довго дивилася на улюблені квіти, що так гарно виглядали перед образом Пресвятої Богородиці. Потім почала молитися. Дякувала Пречистій Діві, що прожила такий щасливий день, а особливо за те, що Бог допоміг їй перемогти жадібність і самолюбство.

Олександра ГУРГУЛА-ЩУРАТ
(Із збірки оповідань "Оленчина мрія", Львів, 1994)

МІСІОНАР

Український християнський часопис

Заснований у 1897 році

Засновники – Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Головний редактор
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Редакційна колегія:

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ
о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Заступник головного редактора *Віра Арів*
Відповідальний секретар *Ігор Скленар*
Комп'ютерна верстка *Тараса Бродовича*

Адреса редакції:
м. Львів, 79019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел./факс 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net
www.realty.lviv.net/Misionar

Підписано до друку 22.04.2003
Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0.

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 2003

ЗМІСТ

Слово редактора 129
Наміри Апостольства молитви на травень 130
Наміри Апостольства молитви на червень 132
К'яра Любіх
"Слово життя" 133
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Мати Божа і Мати наша 135
Номіновано єпископа УГКЦ для Чиказької єпархії 136
Новий єпископ РКЦ в Україні 136
Ігор Мандрівний
Презентація "Катехизму Католицької Церкви" 136
Великопосні реколекції 137
о. Василь Мендрунь, ЧСВВ
З діяльності Василіянського Фонду Допомоги 137
Михайло Голяк
Ода найдорожчій 138
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Свята Тайна Подружжя (5) 139
д-р Антун Лісец
Засади християнської родини 140
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Символ віри (5) 141
Стефан Красномовець
Сумні роковини – 70-річчя геноциду українського народу 142
о. Корнилій Яремак, ЧСВВ
"О Пасхо, визволення від скорбот!" 144
Ігор Скленар
Пресвята Богородиця в українському іконописі 145
Віра Арів
"Страх майте Божий у серці своїм" 146
о. Софрон Попадюк, ЧСВВ
Перша сповідь дідуся 149
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
"Милосердя хочу!" 150
о. Миколай Коробій, ЧСВВ
Праця над собою 152
бр. Миколай Микосовський, ЧСВВ
Монастир у Брюховичах 153
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Християнство і освіта 154
Запитують-відповідаємо 155
Ю. Рудко
"На Тебе покладаюся, мій Боже" 156
Поетична сторінка 157
Олександра Гургула-Щурат
Братки 158

На обкладинці: василіянський монастир св.Йосифа у смт. Брюховичі біля Львова.

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

ЧАЙНВОРД "КНЯЖЕ МІСТО"

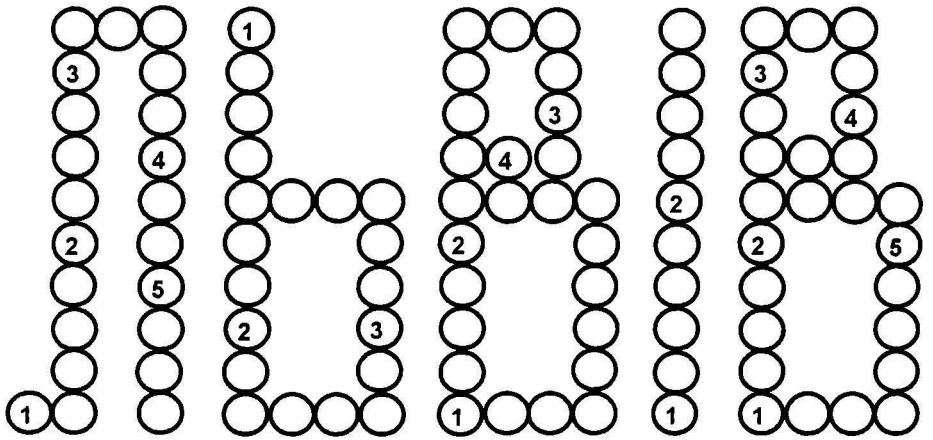

Л. 1. Граф, на кошти якого була встановлена статуя Матері Божої у центрі Львова у 1862 році. 2. У християнстві живописне, мозаїчне або рельєфне зображення святих, якому надають священного характеру. 3. Перша книга Івана Федорова, що зберігається у бібліотеці ім. В. Стефаника. 4. Автор скульптури Божої Матері, яка знаходиться у місті Лева по вулиці Личаківській. 5. Суспільно-релігійна газета.

Ь. 1. Видавництво отців Василіян. 2. Один із авторів проекту вівтаря на іподромі та у Сихівському масиві до візиту Святішого Отця Івана Павла II. 3. Святий, покровитель середньовічного Львова від пожеж Станіслав ... .

В. 1. Перший будівничий катедрального собору Успіння Пречистої Діви Марії. 2. Князь, який надав велику допомогу у відбудові Святоонуфріївського монастиря 3. Прем'єра вистави Львівського духовного театру "Воскресіння". 4. Радіо ..., яке транслює релігійні передачі.

І. 1. Назва найстарішого дзвону на вежі Корнякта. 2. Найбільший духовий клавішний музичний іструмент, який знаходиться у львівському костелі св. Магдалини.

В. 1. Перший редактор "Місіонаря Пресвятого Серця Ісусового". 2. Головний храм міста, в якому богослужіння переважно очолює єпископ. 3. Автор ікони "Престіл Премудрості". 4. Купець з Греції, на кошти якого споруджені дзвініця Успенського собору та житловий будинок на площі Ринок у Львові. 5. Марійське товариство "Містична ...".

Підготувала Леся Штикало, м. Львів

Відповіді на кросворд "Гаївки", вміщений у №4 за 2003 рік:

По горизонталі: Т.Трава. **В.**Весна. **І.**Ісус. **Б.**Барвіночок. **С.**Сестра. **З.**Зозуленька. **Г.**Гай. **Л.**Личко.

По вертикалі: М.Мак. **Ц.**Царівна. **О.**Овес. **Н.**Надія. **П.**Пастернак. **Х.**Хлопець. **Ж.**Жучок. **Я.**Ярмарок. **К.**Кропило.

З Богослужень на празник Переполовинення

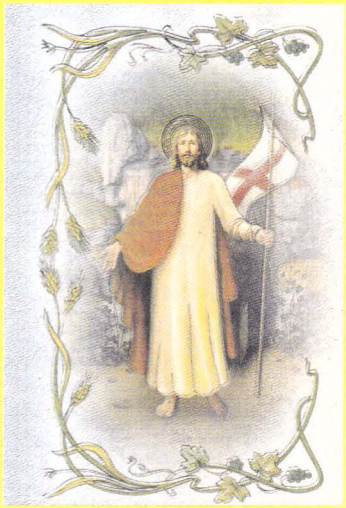

У вівторок на Вечірні

Настала половина днів від спасенного Воскресіння, якими закінчиться божественна П'ятидесятниця. Маючи світлість обох та обоє об'єднуючи, заздалегідь вшановує і появляє прийдешню славу вознесіння Владики.

Наближається, як написано, щедре злиття Божого Духа на всіх: переполовинення наперед звіщає сповнення тієї святої обітниці, яку Христос дав своїм учням після смерти, поховання та воскресіння, що справдиться через об'явлення Утішителя.

У половині сьогоднішнього празника Господь дає всім струмки добросердя, немов божественної слави річку, і голосно кличе: Хто спраглий, хай приходить до мене і п'є вдосталь!

Як настала половина днів П'ятидесятниці, Христос, трохи відслонивши Божу силу, своїм словом оздоровив розслабленого та й підвів його з лежанки. Так-то на Божий лад звершуючи чуда в сотворенім тілі, дарував він людям життя вічне і велику милість.

Коли настала половина празника, Ісус, увійшовши в святиню, навчав упертих юдеїв і казав: Хто спраглий, хай приходить до мене та п'є воду життя вічного, і не матиме спраги ніколи! Хто вірує в мене, ріки з нутра його потечуть і матиме світло життя!

У середу на Утрені

Той, хто знає думки всіх сердець, став серед святині в половині днів празника і, об'являючи правду неправдомовним, казав: Чому хочете вбити мене – Життєдавця? І відважно кликав: Не судіть з вигляду, проступники закону!

Премудрість, сила і сяйво Отця, Слово споконвічне і Син Божий, тілесно прийшов до святині і навчав твердосердий і невдячний народ. Вони дивувались багатству його мудрости і кликали: Звідки він, не вчившись ні в кого, знає Писання?

Месія – Господь заткав уста книжникам і нап'ятнував супротивників, кажучи їм: Не судіть неправедно з лиця, беззаконні! Оце я в суботу підніс розслабленого, тому я пан суботи й закону. Чому хочете вбити мене, що воскресив умерлих?

У половині празника Пасхи ввійшов ти, Спасе наш, до святилища в храмі і, ставши посеред народу, навчав його наполегливо та кликав: Я – світло світу! Хто йде слідом за мною, не буде ходити в темряві, але матиме світло життя безсмертного.

Просвічені, браття, воскресінням Христа Спаса, діждавшись половини владичного празника, щиросердно зберігаймо Божі заповіді, щоб стали ми достойними святкувати Вознесіння і дочекатися приходу Святого Духа.

"Молитвослов", Рим-Торонто, 1990